

ఉపనిషత్తులు

విచారణ

ఉపనిషత్తుల కథలు

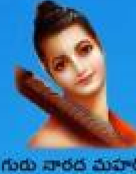

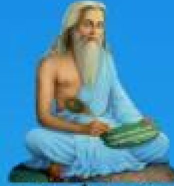
సదాశివ సమారంభాం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

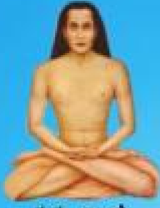

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

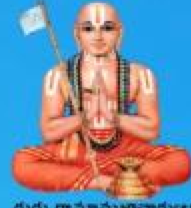
శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజీ

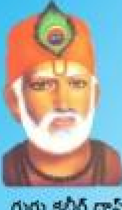

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

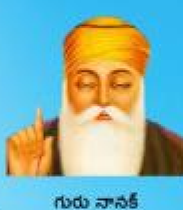

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

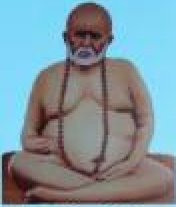

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు త్రైలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

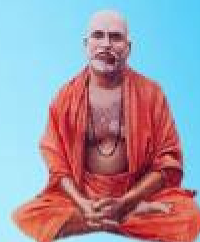

గురు సాయి బాబా

గురు అరవిందో

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

నన్ను "నేను" తెలుసుకోవటానికి

నన్ను "నేను" మార్చుకోవటానికి

"నేను" గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంధాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంధాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంధాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంధాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకి దాదాపు **5000** పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా http://www.new.dli.ernet.in), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(https://archive.org), గూగుల్ వెబ్ సైట్(https://www.google.co.in), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(http://www.microsoft.com) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంధాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటే, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంధాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: http://www.new.dli.ernet.in లేక http://www.dli.ernet.in
2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: http://www.sairealattitudemanagement.org
3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంద వీడియోలు: https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంధపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 9000000004527

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం **ఉచితంగా eBook** రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంధముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Sai**R**eal**A**ttitude**M**anagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

* సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు *

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India: Inc ×

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home | Vision | Mission | Goals | Benefits | Content Selection | Current Status | People | Funding | Copyright Policy | FAQ | RFP

Books Journals Newspapers Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language: Telugu
Scanning Centre: Any Centre
Clear | Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

DLI

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD,Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity NEW!

Title Beginning with.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Author's Last Name

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

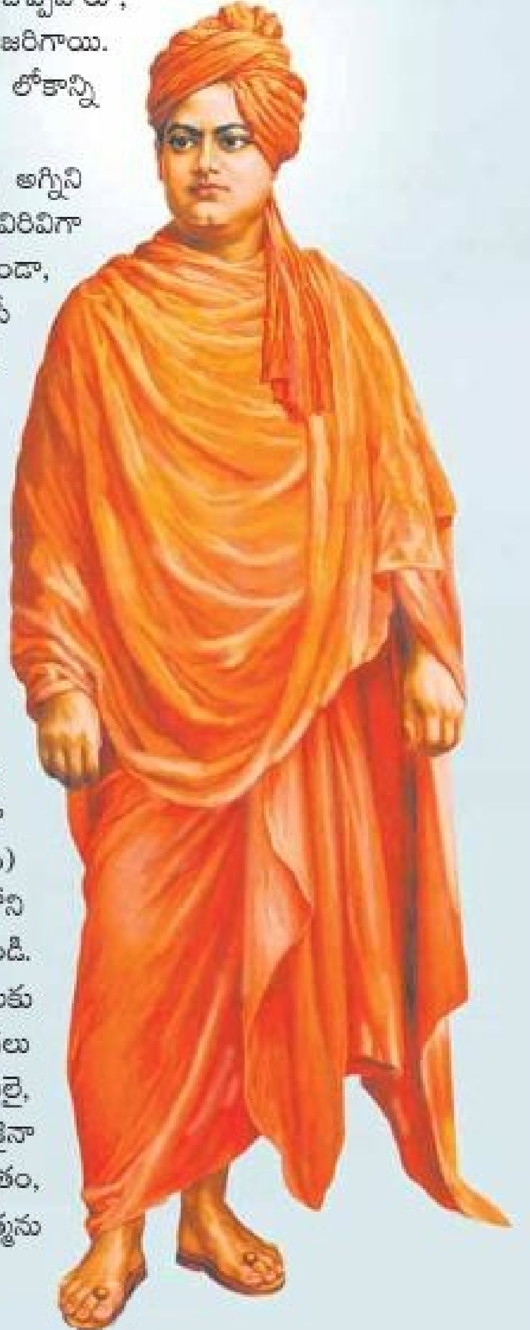
స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, ఐవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శాంతినిలయ గ్రంథమాల	8	ఊనవింశతి పుష్పము

ఉపనిషత్తులకథలు

మన భారతదేశము భక్తులకు, యోగీశ్వరులకు, సాధకులకు, జ్ఞానులకు పుట్టినిల్లు. పూర్వకాలమున బ్రహ్మజ్ఞానులు తపోవనములలో వసించుచు బాలబాలికలకు ఉత్తమజ్ఞానమును బోధించెడివారు. బాలబాలికలను తమ బిడ్డలుగా భావించి సహనశక్తితో, శాంతభావముతో, గంభీర విషయములను, మహత్తర విషయములను, సులభముగా గ్రహింపచేయుటకు కథలద్వారా దృష్టాంతములద్వారా బోధించువారు. బాలబాలికల మనోవికాసమును, ధర్మబుద్ధిని, వివేచనా శక్తిని, అభివృద్ధిచేయు విషయములను బోధించి వారి హృదయములను పవిత్రముచేసి భక్తిపరాయణులనుగ గావించువారు.

శాంతినిలయ గ్రంథమాల

ప్రొప్రైటర్:— అకురాతి చలమయ్య, కాకినాడ.

వెల రూ. 1-0-0

విషయసూచిక

పేజి

ఉపనిషత్తుల కథలు

బాలజ్ఞాని నచికేత

—(౧)—

సంస్కృత భాషలో "ఉపనిషత్తు" లను గ్రంథములు గలవు. ప్రాచీన ఆర్య ఋషీశ్వరులు ఈ గ్రంథములను వ్రాసి యుంచిరి. మన ప్రాచీన ఋషీశ్వరులు ఎట్టి ఆలోచనములను చేయువారో, ఎట్టి సాధనము గావించువారో, వారి జీవితములు ఎంత మహోత్తరమైనవో, ఈ గ్రంథము ములలో కానవగును. కొందరి అద్భుత బాలుర చరిత్రలు ఈ గ్రంథములలో వర్ణింపబడి యున్నవి.

ప్రథమమున నచికేతుని విషయము ఆలోచింతము.

వాజశ్రవస ఋషీశ్వరుని తపో వనములో ఒకనాడు భారతదేశ ఋషిముని ఘంగవు లందరును సమావేశమై ఉండిరి. ఆ ఋషీశ్వరుడు విశ్వజిత్ యజ్ఞమును ఆచరించు చుండెను. ఈ యజ్ఞమును ఆచరించువారు తనకు ఉన్నదంతయు దానము చేయవలసి యుండును, తనదని దేనిని కూడ ఉంచుకొనుటకు వీలులేదు.

యజ్ఞము పూర్తి అయినది వాజశ్రవస ఋషి తన యావదాస్తిని ఒక్కొకటే అందరికిని దానము చేసెను. బాల

నచికేతుడు ఆ యజ్ఞసభయందు ఒక ప్రక్కన నిలువబడి అంతయు పరికించుచుండెను. నచికేతుడు వాజశ్రవస ఋషికి ఏకైక పుత్రుడు.

దాన ధర్మములు సమాప్తము గావింపబడెను. ఈ సారి పురోహితులకు దక్షిణలు సమర్పించుకొను సమయము వచ్చినది, కాని దక్షిణలు ఇచ్చుటకు అప్పటికి కొన్ని బక్క చిక్కిన ఆవులు మాత్రమే మిగిలి ఉండెను. ఆ ఋషీశ్వరుడు వానినే పురోహితులకు దక్షిణగా సమర్పించు కొనెను.

నచికేతుని మనస్సు విచారముగా ఉండెను. బక్క చిక్కిన ఎండిపోయిన ఆవులు విశ్వజిత్ యజ్ఞమునకు దక్షిణలా అని తలంచెను.

వాజశ్రవస ఋషి అభ్యాగతులను ఒక్కొకరినే పంపి వేయు చుండిరి, నచికేతుడు తండ్రివద్దకు పోయి "మహర్షి తమరు నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి" అని ప్రశ్నించెను.

పుత్రుని ప్రశ్న తండ్రి విని విననట్లుగా ఉండెను.

నచికేతుని మనస్సు కలవర పడుచుండెను. ఋషి సర్వస్వమును దానము చేసి తన స్నేహ ధనమును దాచి ఉంచుకొనెను, విశ్వజిత్ యజ్ఞ ఫలమును ఆయన పొంద గలరా ?

పితా, మీ శ్రేష్ఠ సంపదను నేను, నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి. అని మరల ప్రశ్నించెను.

ఋషి మనస్సులో ఆ ఆలోచనము లేకుండెను. అందు వలన ఆయన జవాబు చెప్పక మిన్నకుండెను. బాహ్యిక మైన సర్వస్వమును దానము చేసినను ఋషీశ్వరుని మన

స్సులో స్నేహ మాయలు తెలియకుండగనే దాగి ఉండెను. ఆయన ఏకాగ్రచిత్తముతో ఒక్కొక్కరికే శలవు ఇచ్చి వంపి వేయు చుండిరి.

తండ్రి ఈసారి కూడ నిరుత్తరుడై ఉండుట గాంచి, "మహర్షి, నన్ను ఎవరికి దానము చేసితిరి, అని నచికేతుడు మరల ప్రశ్నించెను.

స్నేహం క్రోధ కంఠముతో- 'యమునకు' అని జవాబు చెప్పెను.

నచికేతుని మనస్సునకు ఆనందము కలిగెను. ఇప్పటికి తండ్రిగారి యజ్ఞము సార్థక మైనట్లుగా తలంచెను.

అభ్యాగతు లందరును శలవు గైకొని వెడలిపోయిరి. యజ్ఞ అగ్ని ఆరి పోయెను. ఋషిగారి ఆశ్రమము శూన్యమై దాన సామగ్రి లన్నియు కొనిపోబడెను. పుత్రుడు నచికేతుడుకూడ వారితో వెడలిపోవ సిద్ధపడి ఉన్నటుల ఋషి గ్రహించెను.

"ఎచ్చటికి పోవుచున్నావు, నచికేతా" అని తండ్రి ప్రశ్నించెను.

నచికేతుడు తండ్రికి ప్రణామములు సమర్పించి "మీ దానమును సార్థక పరచుటకు వెడలుచున్నానని" నుడివెను.

— అనగా నేమి ?

— తమరు నన్ను యమునకు దానము చేసితిరి. నేను ఇప్పుడు యముని సంపదను, అందువలన ఆయన వద్దకు పోవుచున్నాను,

బాలకుని ముఖతః ఈ స్థిరగంభీర వాక్యము విని ఋషీ శ్వరుడు విస్మితుడాయెను.

— అట్లు అనుచున్నావేమి నచికేతా ? నేను కోపముతో నుడివిన వాక్యము సత్యమగునా ? పుత్రుని ఎవరైన ఎప్పుడైన యమునకు దానము చేయుదురా ?

నాకు ఆ విషయము తెలియదు, నాయనా — అట్లని స్నేహముచేత సత్యపాలనమునందు విముఖులగుదురా ? ఋషి ముఖతః అసత్యము ఎన్నడును వెలువడదు.

— కాని ఇది ఎట్లు సాధ్యమగును ?

— ప్రపంచములో జీవితము సస్యము వలె పుట్టుచున్నది, పరిపక్వమై రాలి పోవుచున్నది— ఇట్టి ప్రపంచములో మనుజుని కొరకై సత్యపాలనమునందు విముఖులగుట ధర్మమా ?

ఆయన ఋషి- వాజశ్రవసను కాననియు తండ్రి- వాజశ్రవస ననియు గ్రహించెను. తాను విశ్వజిత్ యజ్ఞము గావించి పొందలేని జ్ఞానమును చాల నచికేతుడు ఎచ్చటి నుండి పొందగలిగెను ?

ఋషి మరి ఏ విధముననూ వాదించ లేకపోయెను.

నచికేతుడు మృత్యులోక మార్గమున యాత్రను ఆరంభించెను.

మర్త్యశిశువు మృత్యుద్వారము వద్దకు బయలుదేరెను.

యమలోక ద్వారము వద్దకు వచ్చి చూచుసరికి, యముడు గృహములో లేనట్లును, ద్వారము బంధింప బడి

యున్నట్లును నచికేతుడు గాంచెను. ఆయనగాక ఈ ద్వారమును మరెవ్వరును తెరువ జాలరు.

యముని రాక కొరకు యమపురి ద్వారము వద్ద నచికేతుడు కాచుకొని ఉండెను.

ఒకరోజు, రెండు రోజులు, మూడు రోజులు గడచి పోయెను.

మూడవరోజు యముడు స్వదేశమునకు తిరిగివచ్చెను, ద్వారము వద్ద ఒక అతిథి కాచుకొని ఉన్నటుల గాంచెను.

మృత్యుశాల చరిత్రలో ఇట్టి సంఘటన ఎన్నడును జరిగియుండలేదు, ఆహ్వానము లేకయే మృత్యుద్వారము వద్ద మానవ శిశువు, నిరాహారముగా మూడు దినములు కాచుకొని ఉండుట ఆశ్చర్యకరమైన విషయము.

మనము సామాన్యులము, యముడు అనినంతనే భయపడుచుందుము. కాని ఆయన పరమసుందరుడగు నీలకాంత పురుషుడని ఉపనిషత్తులు వ్రాసినవారు నుడువుచున్నారు.

నచికేతుడు మూడురోజులు నిరాహారియై తనద్వారము వద్ద కాచుకొని ఉన్నాడని విని యముడు కలవరపడెను.

ఆయన వెంటనే మృత్యుపుర ద్వారమును తెరచివైచెను. మృత్యుద్వారము వద్ద శిశుసూర్యుడు ద్వారపాలకుడై నిలువబడి నట్లుండెను.

మృత్యువు చేతులు జోడించుకొని ఇటుల నుడివెను–
ఓ మానవోత్తమా! నీవు ఏ ఉద్దేశముతో స్వయముగా ఇచ్చ

టికి వచ్చితివో నాకు తెలియదు, మూడు రోజులు నిరాహారివై నాద్వారము వద్ద కాచుకొని ఉన్నావు. నా ఈ అపరాధమును మన్నింపుము. నీవు వరములు కోరుకొనుము.

మూడురోజులు కాచుకొని వున్నందుకు మూడు వరములు కోరుకొనుము. మూడువరములు నీకు ప్రసాదించెదను.

ప్రథమమున నచికేతుడు పితృదేవుని విషయము జ్ఞాపకము వచ్చెను. నచికేత ఇంకను హృదయములో శిశువుగానే ఉండెను.

ప్రథమవరము— నా పితృదేవుని మనస్సులో నాకొరకు ఎట్టి విచారము లేకుండునుగాక ! నేను మరల తండ్రిగారి వద్దకు పోయినప్పుడు సంతోష హృదయముతో నన్ను స్వీకరించునుగాక !

తథాస్తు అని యముడు ఆశీర్వదించెను, నేను యముడను, అనంత ఐశ్వర్యమునకు అధికారిని, నీవు ఏ వరము కోరుకొనినను నీకు ప్రసాదించెదను.

నచికేతుడు— నాకు ఐశ్వర్యములో ఏమిపని భయగ్రస్తుడగు మానవుడు భయమును జయించి స్వర్గలోకమును పొందునట్టి అభయ మంత్రమును నాకు నేర్పుమని వేడుకొనెను.

యముడు— అదిచాలా కఠినమైన దురవగాహ్యమైన మంత్రము !

నచికేతుడు— నీవు ప్రసాదింపుము, నేను దానినే స్వీకరించెదను.

అప్పుడు యముడు కఠిన సాధన విషయమై క్రమముగా వివరించి చెప్పెను. నచికేతుడు ఆ విషయములు విని మరల యమునకు వినిపించెను. యముడు ఆశ్చర్య మొందెను. తన కంఠ సీమయందున్న రత్నహారమును దీసి నచికేతుని కంఠసీమ యందు అలంకరింప జేసెను. మానవ శిశు కంఠమున యముని రత్న హారములు డోలాయమాన మగుచుండెను.

యముడు— నీవు మూడవ వరమును కోరుకొనుము నచికేతా! రాజ్యములను, ప్రభుత్వమును, దాస దాసీ జనమును, వైభవములను కోరుకొనుము!

నచికేతుడు— అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైన ఆత్మజ్ఞాన మంత్రమును నాకు ప్రసాదింపుమని వేడుకొనెను.

విముగ్ధ యముడు— ఇంతకంటె మహత్తరమైనది, నీవు కోరదగినది మరేదియు లేదా? నచికేతుడు మృత్యువునకు ప్రణామము లర్పించి,— 'అంతకంటె నేను కోరునది మరేదియు లేదని' నుడివెను.

యముడు దేవ దుర్లభమైన ఆ ఆత్మజ్ఞాన మంత్రమును మానవ శిశువగు నచికేతునకు మూడవ వరముగా ప్రసాదించెను. మానవ శిశువు యొక్క మహిమచే ఆనాడు యముని మనస్సు ఉప్పొంగి పోయెను. ఆయన నచికేతుని పరిబోధించి ఇట్లు నుడివెను.

ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత ప్రాప్యవరాన్ని బోధత లెమ్ము, మేల్కొనుము, గురువుల వద్దకు పోయి సదుప దేశములను

ఉత్తమ జ్ఞానమును పొందుము. నచికేతుడు ఆనాడు అమరలోకమునుండి అమృత సందేశమును గొని తెచ్చి అందరికిని ప్రబోధము గావించెను. లెమ్ము— మేల్కొమ్ము.

"సర్వే వేదాయత్ పదమామనంతి, తపాంసి యాది చ్ఛంతో బ్రహ్మచర్యం చరంతి, తత్తేపదం సంగ్రహేణ బ్రవీమి" ఓంమిదంసర్వం See Text

తాత్పర్యము— సకల వేదములు ఎవరిని గురించి ఘోషించుచున్నవో, తాపసోత్తములు ఎవరికొరకు బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించి సాధన గావించుచున్నారో అట్టివాడు ఓమ్ అను పరమేశ్వరుడు, ఆ పరమేశ్వరుడు యీ ప్రపంచములో సర్వత్ర వ్యాపించి ఉన్నాడు.

సత్యకాముడు

—•(౦)•—

సంధ్యాసమయము. అపుడే సూర్యదేవుడు పశ్చిమ దిగంతప్రాంతమున అస్తమించుచుండెను. వన వనాంతర ముల యందున్న వృక్ష శాఖల పత్రములపై రక్తరంజితకాంతులు తళతళ మెరయుచుండెను.

గౌతమ ఋషీశ్వరుని తపోవనము వివిధ తరు లతాదులతో పరిపూర్ణమై గంభీర రూపము దాల్చియుండెను. సువాసనల పవిత్ర వాయువులు వీచుచు మనస్సులను ఆనంద పరవశము గావించుచుండెను.

తరంగములను బోలు శ్వేతకేశ గుచ్ఛములు గౌతమ మునీశ్వరుని శిరముపై ఎగురుచుండెను. గంభీరమైన పవిత్రమైన సంధ్యాసమయములో సాంధ్యోపాసనకై మునివరుడు నియమిత ఆసనముపై ప్రశాంత మనస్కుడై ఆసీనుడై యుండెను. శిష్యబృందము శుభ్రస్నాతులై పవిత్ర, ప్రశాంతమనస్కులై, బ్రహ్మవిద్యార్జన కొరకు ఋషివరు నలువైపుల కుశాసనములపై ఆసీనులై యుండిరి.

ఇట్టి సమయములో ఒక దీనబాలుడు, శుభ్రస్వచ్ఛ వదనముతో వినయ విధేయతలతో, గౌతమమునిని సమీపించి, భక్తిపూర్ణ ప్రణామములు అర్పించి, వినమ్రుడై నిలువంబడి యుండెను.

గౌతమముని— ఏమి, నాయనా, అంతయు కుశలమా?

సత్య— చిత్తము.

గౌ— ఇటుల వచ్చితివేమి ?

సత్య— తమ శిష్యకోటిలో చేరి బ్రహ్మవిద్య నభ్యసించుటకు వచ్చితిని.

గౌ— మంచిది, నాయనా, బ్రహ్మవిద్యార్జనకు అర్హులు బ్రాహ్మణులు. నీకులము, నీగోత్రము, నీవంశము మొదలగునవి చెప్పినయెడల అటులనే చేయవచ్చును.

సత్య— చిత్తము. అవి అన్నియు నాకు తెలియదు. నా మాతృదేవి ఉన్నది. ఆమెవద్దకు పోయి వివరములు అన్నియు కనుగొని వచ్చెదను అని ప్రణమిల్లి శలవుగైకొనెను.

సత్యకాముడు బాలుడైనను సత్యనిష్ఠగలవాడు, వినయధేయతలలో ఆరితేరినవాడు సుగుణ గణములచే విభూషితుడైనవాడు, బ్రహ్మవిద్యార్జన కొరకు బద్ధసంకల్పుడు.

ప్రయాణ ప్రయాసనైనను లక్ష్యపెట్టక వనాంతరాళ మార్గములలోబడి ఏకాకిగా సుదూర గ్రామాంతరము నందున్న జననివద్దకు పోయెను.

చీకటి పడినది, అస్పష్టదీపము పర్ణకుటీరములో వెలిగింపబడి యుండెను. మాతృదేవి స్నేహార్ద్ర హృదయముతో ద్వారమువద్ద నిలుపబడి తనయుని రాకకొరకు ఎదురుచూచుచుండెను.

తనయుడు వచ్చినవెంటనే కౌగిట చేర్చుకొని ముఖవర్చస్సుపై ముద్దిడుకొని "ఋషీశ్వరుడు, ఏమనెను, నాయనా" అని మధురముగా ప్రశ్నించెను.

సత్య— “ అమ్మా. గురువుగారిని దర్శించితిని. బ్రహ్మవిద్యకు అర్హులు బ్రాహ్మణులేనట. నాకులము, గోత్రము, వంశమును గురించి ప్రశ్నించినారు, నాకేమియు తెలియదు, మాతృదేవి ఉన్నది, ఆమెను అడిగి వచ్చి చెప్పెదనని తిరిగి వచ్చితిని ”

మాతృదేవి అధోవదనయై, కన్నీరు మున్నీరుగా కార్చుచు, తనయునితో నిట్లు నుడివెను—నాయనా, నేను బాల్యకాలమునుండి అనేకుల గృహములలో పరిచారికగా ఉండి పనులొనర్చుకొనుచున్నాను, నీవు ఎప్పుడు పుట్టితివో, ఏకులమో, ఏగోత్రమో, ఏవంశమో నాకు తెలియదు” అని గద్గదస్వరముతో పలికెను.

మరునాడు సత్యకాముడు మరల బయలుదేరి ఆ ప్రశాంత సంధ్యా సమయమునకు ఆ తపోవనమునకు పోయి గురువుగారిని సమీపించి వినమ్రహృదయముతో భక్తిపూర్ణ ప్రణామము లర్పించి నిలువబడి ఉండెను.

గౌతమముని— ఏమినాయనా, అంతయు కుశలమా? నీ మాతృదేవిని కనుగొని వచ్చితివా?

సత్య— చిత్తము. కనుగొంటిని ఆమెయు సరిగా చెప్పజాలక పోయినది. బాల్యకాలమునుండియు అనేకుల గృహములలో పరిచారికగా నున్నదనియు, నాకులము, గోత్రము, వంశమును గురించి ఏమియు [illegible]యు నుడివినదని జవాబు చెప్పెను.

సత్యకాముని నోటినుండి ఈమాట వెలువడిన వెంటనే గురువుగారి నలువైపుల ఆసీనులైయున్న శిష్యులంద

రుసు "ఓరీ, వీడు కులభ్రష్టుడురా, వీడుగోత్రహీనుడురా, వీడికి బ్రహ్మవిద్యేమిటిరా ? " అని వివిధరీతుల నా బాలుని తూలనాడుచు తేనెపట్టునుండివిచ్ఛిన్నమైన మధు మక్షికముల వలె గుసగుస లాడు కొనుచు చంచలురై యుండిరి.

ఇట్టి సమయములో.

గౌతమముని నిమీలిత నేత్రుడు, ధ్యాన నిమగ్న హృదయుడు, తాపసోత్తములలో తపో మహిమాన్వితుడు, కరుణార్ద్ర హృదయుడు బ్రహ్మతేజోమయ స్వరూపుడు, సర్వజీవ దయాపరుడు, భారతదేశ మహోన్నతాదర్శ ప్రచారకుడు, భారతజ్ఞాన గౌరవ ప్రతిష్ఠాపకుడు ఆసనమునుండి పైకి లేచి(కరుణారస ప్రపూర్ణ నేత్రములతో, మాధుర్య ప్రపూర్ణ వాక్యములతో. దివ్య తేజస్సుతో విరాజిల్లుచున్న ఆ బాలుని కౌగిటచేర్చుకుని, ముఖవర్చస్సుపై ముద్దిడుకొని "నాయనా, సత్యకామా, సత్యము చెప్పిన సత్యకాముడవు, ద్విజులలో శ్రేష్ఠుడవు, నీవు సకలసుగుణ సంపన్నుడవు నీవు, బ్రహ్మ విద్యకు అర్హుడవు, నాయనా, అని ఆశీర్వదించి, తన శిష్య గణములో చేర్చుకుని బ్రహ్మవిద్య బోధించెను.

భృగువు

—(౦)—

వరుణ ఋషి కుమారుడు భృగువు.

భృగువు బాల్య కాలముననే వేద వేదాంగములు పఠించెను. కాని మనస్సునకు శాంతిలేదు.

బ్రహ్మ అనగా ఏమిటి, ఎవరు? ఈ ప్రశ్నకు సరియైన జవాబు ఎవరు చెప్పగలరు?

భృగువు తండ్రివద్దకు పోయెను— నాయనా, ఒక ప్రశ్న ఉన్నదనెను.

— అడుగుము, భృగు?

— బ్రహ్మ అనగా ఎవరు, ఏమిటి— ఈ విషయము తెలుసుకొన వలెనని అభిలషించుచున్నాను.

వరుణ ఋషి మనస్సు కలవరము చెందెను. బాలుని ముఖత ఇంత కఠినమైన ప్రశ్నయా? వరుణ ఋషి పుత్రునకు ఇటుల ఉపదేశము నొసంగెను— నాయనా, ఎవని నుండి జీవులు పుట్టుచున్నవో, ఎవనివలన పుట్టిన జీవులు బ్రతుకుచున్నవో, చనిపోయిన పిమ్మట ఎవనిలో ప్రవేశించుచున్నవో అదియే బ్రహ్మ. దానిని తపస్సుద్వారా తెలుసుకొనుము.

భృగువు తపస్సులో కూరుచుండెను. కఠిన తపస్సు గావించిన పిమ్మట ఇట్లు గ్రహించెను—

అన్నమే బ్రహ్మ. అన్నమునుండియే జీవులు పుట్టుచున్నవి, అన్నము వల్లనే జీవించుచున్నవి, అన్నమునందే మరల ప్రవేశించుచున్నవి.

కాని భృగు మనస్సునకు శాంతికలుగలేదు. బ్రహ్మకు అది ఒక్కటే రూపమా, అది ఆయన సంపూర్ణ రూపము కాదు అని ఎవరో ఆయునకు ప్రబోధించుచున్నటుల తోచెను.

భృగు మరల తండ్రిగారిని శరణు జొచ్చెను— నాయనా, నేను తపస్సులో చూచుచుంటిని అన్నమే బ్రహ్మయని గ్రహించితిని. కాని అంతమాత్రము చేత నామనస్సునకు శాంతి కలుగుటలేదు. బ్రహ్మకు మరియొక రూపము గలదా? నుడువుము అని వేడికొనెను.

— వరుణ ఋషి ఇటుల నుడివెను.

— అవును. ఉన్నది ఆయన కేవలము అన్నమే కాదు, ఆయన తపస్సు, తపస్సు వలననే ఆయనను గ్రహింపనగును.

భృగుమరల కఠినతపస్సులో నిమగ్నుడాయెను. అత్యంత కఠోరతపస్సాచరించి, ప్రాణమే బ్రహ్మయని గ్రహించెను.

కాని దానివలన కూడ ఆయన మనస్సునకు శాంతి కలుగలేదు. మరల తపస్సులో నిమగ్నుడాయెను — జ్ఞానమే బ్రహ్మయని గ్రహించెను.

అయినను శాంతి కలుగలేదు. భృగు మరల తపస్సు లో నిమగ్నుడయ్యెను. ఇది అంత్య తపస్సు ఈసారి తపస్సు ముగిసిన పిమ్మట ఆయన మనస్సులో శతసూర్యులు ఉదయించు చున్నటుల తోచెను.

ఆయన ఆనందముతో ఉప్పొంగిపోయి—"పొందితిని, పొందితిని, ఆయనను తెలుసుకొన గలిగితిని అని నుడివెను. ఆయన ఆనందము! ఆనందము నుండియే అన్నియు పుట్టు చున్నవి, ఆనందము ద్వారానే అన్నియు జీవించుచున్నవి, ఆనందములోనే జీవులన్నియు లయము పొందుచున్నవి."

బాలక భృగుని మహత్తర ప్రశ్నయే నేటి ప్రపంచమును ఆందోళన పరచుచున్నది.

శ్వేత కేతు

—(౧)—

ఉద్దాలక ఋషి పుత్రుని పేరు శ్వేత కేతు.

ఉద్దాలక ఋషి జ్ఞానములో అతుల్యమైనవాడు. ఆయన పుత్రునకు జ్ఞానార్జన యెడల శ్రద్ధలేదని విచారించు వాడు.

శ్వేత కేతునకు ఉపనయన కాలము గడచి పోయినను, అతడు ఇంకను ఆట పాటలలోనే నిమగ్నమై యుండెను. ఉద్దాలక ఋషి తనయుని గద్దించి చెప్పిన దేమనగా— "నీవు పొమ్ము ఇంక గృహమున నుండతగవు. నీవు గురు గృహమునకు పోయి అధ్యయనము చేయుము.

శ్వేత కేతువునకు ఆమాటలు కష్టము కలిగించెను. ఆయన గృహమును వీడి గురువుగారి ఆశ్రమమునకు పోయెను. ద్వాదశ సంవత్సరములలో వేదములను వల్లించెను. ఆయన గృహమునుండి వెడలిపోయినపుడు ఆయనకు ద్వాదశ వత్సరముల వయస్సు ఉండెను. వేదములను, వేదాంగములను వ్యాకరణము, ఛందస్సు, జ్యోతిషాదులను పఠించి గృహమునకు తిరిగి వచ్చెను.

శ్వేత కేతు విద్యను ముగించి గృహమునకు తిరిగి వచ్చెను, కాని సమ వయస్కులతో ఎవరితోను మాట్లాడుట లేదు. ఆయనవంటి పండితులు మరెవరు లేరని ఆయన

తలంచువారు. విద్యాభిమానముతో అందరిపైన ఉండ గోరుచుండెను.

శ్వేతకేతు విద్య అంతయు వ్యర్థమై పోయెనని ఉద్దాలక ఋషి తలంచెను. పుత్రుడు బాహ్యిక గ్రంథములను పఠించినాడేకాని, హృదయములో ఎట్టి జ్ఞానము కలుగలేదు. పుత్రుని యందున్న ఈ మోహమును తొలగింప వలెనని తండ్రి సమకట్టెను.

ఒకనాడు తండ్రి తనయుడైన శ్వేతకేతుని పిలిచి చెప్పినదేమనగా,

— కుమారా, నీవు గురు గృహమున విద్య నభ్యసించితివి. నేను నిన్ను పరీక్షించెదను. నీవు ప్రథమమున పది ఐదు దినములు ఉపవాసము ఉండవలయును దాహము వేసినపుడు మంచి నీటిని మాత్రము త్రాగుచుండ వలయును. పది ఆరవ దినమున నేను పరీక్ష చేయుదును. శ్వేతకేతు పదిఐదు దినములు ఉపవాసము చేసెను. ఆయన దేహము కృశించెను, వివర్ణములు దాల్చెను. ఋక్, సామ, యజుర్వేదములు నీకు కంఠస్థములుగదా, వానిని క్రమముగా ఆవృత్తి చేయుమని ఉద్దాలక ఋషి పది ఆరవనాడు నుడివెను.

కాని ఉపవాసము చేత శ్వేతకేతు మనోదేహములు దుర్బలముగా ఉండుటచే ఆయన శ్లోకములను స్మరణకు తెచ్చుకొన లేకపోయెను, అందువలన లజ్జితుడాయెను.

ఋషి పుత్రుడు సిగ్గుపడి ఇట్లు ఎందుకు జరిగెనని ప్రశ్నించెను.

అప్పుడు ఉద్దాలక ఋషి ఇట్లు నుడివెను. అగ్ని అంతయు ఆరిపోయిన యెడల, మెరుగుడు పురుగువలె చిన్న కణము మాత్రమే మిగిలియుండును, దాని ద్వారా ఘన కార్య మేదియు నెరవేర జాలదు. ఈసారి నీవు అన్న జల మును స్వీకరించి రమ్ము.

అన్న జలమును స్వీకరించిన పిమ్మట శ్లోకములన్నియు స్మరణకు వచ్చుచున్నటుల శ్వేతకేతు గ్రహించెను. ఈ మానసిక శక్తి అన్నము మీదనే ఆధారపడి యున్నదని గ్రహించెను.

ఉద్దాలక ఋషి పుత్రుని శాంతపరచి, " అన్నము తుచ్ఛమైనదికాదు, మన ప్రాణము అన్నమయ మైనది. ఆ ప్రాణమే నీవు శ్వేతకేతువు " అని నుడివెను.

శ్వేతకేతు కలవరముతో తండ్రి వైపునకు చూచుచు " తమరు ఏమి నుడువు చున్నారు, నాయనా " అని ప్రశ్నించెను.

— అవును, నేను సరిగనే చెప్పుచున్నాను. సర్వ విద్యల సారము మూడు మాటలలో ఇమిడి ఉన్నది. తత్ - త్వం - అసి. నీవు అదియే అగుచున్నావు.

శ్వేతకేతు మరల ఇది ఏమి అని ప్రశ్నించెను.

ఉద్దాలక ఋషి యిట్లు నుడివెను. నీవే అది శ్వేత కేతువు. ప్రాణములో నీవే ప్రాణము, జీవనములో నీవే

జీవనము. నీలో ఈ ప్రాణమయ విశ్వభువనము ఉన్నది. నీవే విశ్వభువనము, శ్వేతకేతు.

ఆశ్రమములో ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు ఉండెను. ఆ చెట్టును చూపించి ఉద్దాలకుడు ఇట్లు నుడివెను. ఇదిగో ఈ వృక్షమును చూచుచున్నావు, దీని మొదలులో గొడ్డలితో దెబ్బ వేసిన యెడల దీనికి దెబ్బ తగులును. కాని ఇది చావదు. దీని ప్రతి అణువులోను జీవన శక్తి మిళితమై ఉన్నది. ఆ జీవన శక్తితో చైతన్యము కలిసి ఉన్నది. తత్ఫలితముగా దెబ్బలు తనపై పడినను తనను మరల బ్రతికించుకొనుచుండును. కాని ఈ వృక్షమునుండి ఒక కొమ్మను విరుగగొట్టుదువేని ఆ కొమ్మ ఎండి చచ్చి పోవును. అటులనే మనలో ఆ శక్తి ఉన్నది, దానిని మనము జీవాత్మ అందుము, అది బ్రహ్మమయమై ఉన్నది. నీవు ఆ బ్రహ్మమయమై ఉన్నావు.

శ్వేతకేతు నేత్రముల నుండి తెర తొలగింప బడినట్లాయెను.

ఋషి ఉద్దాలకుడు పుత్రునిపిలిచి ఆ చెట్టుక్రిందచాలా పండ్లు పడి ఉన్నవి. ఒకదానిని గొని తెమ్మ అనెను.

శ్వేతకేతు ఒక ఫలమును తెచ్చెను.

ఉద్దాలకుడు— ఫలమును విచ్చి చూడుము.

శ్వేతకేతు— ఫలమును విచ్చితిని.

ఉ— ఏమి కనుపడుచున్నది ?

శ్వే— అణువుల వలె సూక్ష్మ బీజములు.

ఉ— బీజములనుండి ఒకదానిని వేరు పరచి, దానిని విచ్చిచూడుము.

శ్వే— విచ్చితిని.

ఉ— ఈసారి ఏమి కాన్పించుచున్నది ?

శ్వేతకేతు— విస్మయమొంది ఏమియు కానుపించుట లేదు అని నుడివెను.

ఉద్దాలకఋషి— నీవు చూడజాలకున్నావు, కాని నీ దృష్టి శక్తిని అతిక్రమించి ఈబీజములో ప్రాణశక్తిఉన్నది. దానినుండియే ఈ మహత్తర వటవృక్షము పుట్టుచున్నది.

ఋషిపుత్రుడు విస్మయ మొందెను.

ఉద్దాలకుడు— మరి ఒక పని చేయుము. కొంచెము ఉప్పు తీసుకొని రమ్ము. ఈ రాత్రి ఆ ఉప్పును నీటిలో పడవైచి ఉంచుము. రేపు ఉదయము మరల దానిని నావద్దకు గొని తెమ్ము.

ఉదయమున శ్వేతకేతు తండ్రి వద్దకు వచ్చెను.

ఉద్దాలకుడు— గతరాత్రి ఏ నీటి పాత్రిలో ఉప్పును పడవైచి ఉంచితివో దానిని గొని తెమ్ము.

శ్వేతకేతు ఆ పాత్రను చేతియందు ఉంచుకొని పాత్రలో ఉప్పు లేదని నుడివెను.

ఉ— ఆపాత్రయందున్న పై నీటిని కొంచెము రుచి చూడుము, ఎట్లుండునో ?

శ్వే— ఉప్పగా ఉన్నది.

ఉ— దాని మధ్యనున్న జలమును చవి చూడుము.

శ్వే— ఉప్పగా ఉన్నది.

ఉ— దాని అడుగున ఉన్న జలమును రుచిచూడుము.

శ్వే— ఉప్పగా ఉన్నది.

ఉ— అటులనే ఈ విశ్వప్రపంచమునందు ప్రాణశక్తి వ్యాపించి ఉన్నది. అటులనే ప్రాణశక్తిలో మనమందరము లీనమై ఉన్నాము.

ఆ పితాపుత్రుల సంభాషణ భారతదేశములో అమర రూపము దాల్చి ఉన్నది.

రాజు — రైక్వ

—(o)—

దానధర్మములలో, ప్రజాపరిపాలనములో రాజా జానశ్రుతికి సాటియైనవారు లేరు. పండితుల వద్ద, ఋషుల వద్ద ధర్మ ప్రసంగములను వినుటకు మిగుల వాంఛించుచుండువారు. ఆయన జీవితమునందెన్నడును అధర్మము ఆచరించలేదు, ఆయనవంటి ధార్మికుడు, దయాళుడు, దానశీలుడు మరొకరు లేరు. ఒకరోజున సాయంకాలము దివ్యమైన వెన్నెల కాయుచుండెను, రాజా జానశ్రుతి తన ఏడు అంతస్థుల రాజ భవనముపై కూరుచుని విశ్రమించుచుండెను. హఠాత్తుగా ఆకాశమునుండి తనకు ఈ వార్త వినబడెను—"నీ జానశ్రుతి విషయము ఎవరికి కావలెనయ్యా, రైక్వతో పోల్చదగిన మహానుభావుడే లేడు. జానశ్రుతి శతసహస్ర దానధర్మములు చేసినను, యాగయజ్ఞములు గావించినను, బండివాడయిన రైక్వని పాదములు కడుగుటకు కూడ అర్హుడు కాడు."

దేవతలు రాజహంసల రూపము ధరించి ప్రపంచ సంచారమునకు బయలు దేరిరి. ప్రపంచములో విశేషధార్మికులు ఎవరో కనిపెట్టుటయే వారి వారి ఉద్దేశము. వారిలో ఒకరికొకరు ఇటుల చెప్పుచుండిరి, — "ఇది పరమ ధార్మికుడైన జానశ్రుతి రాజుగారి రాజధాని. జానశ్రుతివంటి ధార్మికుడు, జ్ఞాని, దాత, ఈ ప్రపంచములో మరియొకరు లేరు."

మరియొకరు ఇటుల నుడివిరి — "బండివాడు రైక్వ చాలా ఉత్తముడు, మహానుభావుడు. జానశ్రుతి ధార్మికుడు, జ్ఞాని, దాతకావచ్చును, కాని ఆయన బ్రహ్మజ్ఞాని కాదు, ఆయన ఆత్మను గురించి ఎరుగరు."

రాజు పైకి చూచెను. హంసల పంక్తి ఎగిరిపోవుచు "రైక్వనివద్ద జానశ్రుతి ఎందుకు పనికిరారు" అని నుడువు చుండెను.

రాజుగారి మనస్సులో కలత కలిగెను, అటులనా! ఆయన దానధర్మములు, యాగ యజ్ఞములు, ధర్మకర్మలు అన్నియు వృధాయేనా ఆయనఅత్మను గురించి ఎరుగని కార ణముచేతనా? ఆయనకు ఆరాత్రి నిద్రపట్టలేదు.

మరునాడు ఉదయముననే లేచి సారథిని పిలిపించి "సారథీ, రైక్వ అను పేరుగల పరమ జ్ఞానియు, మహాపురు షుడును ఎవరో ఉన్నారట. ఆయన బండివాడట, పోయి ఆయనను వెదకి కొనిరమ్ము. నేను ఆయన పాదపూజచేసి బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందెదను." అని నుడివెను.

వెంటనే నాలుగు వైపులకు రథములు పరుగిడిపోయెను. నౌకరులు పరుగిడిరి, కాని ఎచ్చటను బండివాడైన రైక్వ కానుపించలేదు. గొప్పగొప్ప వారిని గురించి అందరికి తెలి యునుగాని, సామాన్యమైన బండివానిని గురించి ఎవరికి తెలి యును?

బహుదినములు వెదకిన పిమ్మట ఒక బండిక్రింద ఒక జ్యోతిర్మయ పురుషుడు కూరుచుని ఉన్నటుల చూచిరి. ఆ యన ఒక మురికిబట్టధరించి యుండెను, ఎండ వేడిమిచేత అతని

శరీరమునుండి చెమట కారుచుండెను, చెమట మురికి కలిసి దేహమంతయు బురదగా ఉండెను. ఆయన మానసికముగా దానిని శుభ్రముచేయు చుండెను.

అతని దుస్తులు ఎలావున్నప్పటికిని, అతని జ్యోతిర్మ రూపము చూచినపుడు అతడు మహా పురుషుడని తోచెను. వారు ఆతనికినమస్కరించి " ప్రభూ, తమ రేనా రైక్వ అను పేరు గలవారు ? " అని ప్రశ్నించెను.

" అవును. నాపేరే రైక్వ అనెను.

రైక్వని వెదకి కనుగొనుటచేత నౌకరులు వెంటనే రాజువద్దకు పరుగిడి పోయి ఆవార్తను తెలియజేసిరి. జాన శ్రుతి తక్షణమే ఆరువందల ఆవులను, ఒక బంగారు హార మును తీసుకుని ఆయనవద్దకు పోయి ప్రణామములు సమ ర్పించెను.

" తమరు ఎవరు ? తమకు ఏమికావలయును?" రైక్వ ప్రశ్న వేసెను.

రాజు—"నేను రాజా జానశ్రుతిని. తమవద్ద బ్రహ్మ జ్ఞానమును యాచించుటకు వచ్చితిని ఈ ఆరువందల ఆవులు, బంగారపు హారము తమకు దక్షిణగా సమర్పించుటకు తెచ్చి తిని దయతో వీనిని స్వీకరించి నాకు బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసా దింపుడి."

పూర్వకాలములో విద్యనభ్యసించుటకు మూడుమార్గ ములు ఉండెను. గురువువద్ద ఉండి బ్రహ్మచర్యమును పాలిం చుట, గురు సేవచేయుట, ఎవరికైనను ఏదేని విద్యను నేర్పి దానికి బదులు మరియొక విద్యను నేర్చుకొనుట, లేక దక్షిణ

యిచ్చి విద్య నేర్చుకొనుట. రాజా జానశ్రుతి పెద్దవారయి
నారు, ఆయన ఈ వయస్సులో బ్రహ్మచర్యపాలన చేయ
జాలరు, గురువుగారి సేవకూడ చేయజాలరు. ఆయన రైక్వునికి
ఒక విద్య నేర్పి దానికి బదులు మరియొక విద్య నేర్చుకొనునట్టి
శక్తి లేదు. అందువలన ఆయన దక్షిణ తీసుకుని వచ్చెను.

కాని దక్షిణ వైపునకు చూచి రైక్వ తన నేత్రము
లను మరలించుకొనెను. "నీవు శూద్రుడవు, నీదానము
నేను పుచ్చుకొనను, వచ్చిన దారినే వెడలిపొమ్ము" అనెను.

ప్రాచీన కాలపు ఋషులు విశేష తేజము గలవారై
యుండిరి. రాజులు కూడ ఋషుల శాసనములను శిరసావ
హించెడివారు.

రైక్వ బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంది ఈసారి సంసార ధర్మ
మును నిర్వహించుటకు సంకల్పించుకొనెను. కాని రాజు
గారి దానసామగ్రి జీవన యాత్రకు చాలదు. అందువలన
ఆయన ఆదానములను స్వీకరించలేదు.

రైక్వుని అభిప్రాయమును గ్రహించి, రాజుగారు
తత్క్షణము రాజధానికి తిరిగివచ్చెను, ఈసారి ఒక వెయ్యి ఆవు
లను, తన కన్యను, విశేషధనమును తీసుకునివచ్చి రైక్వకు
యిచ్చి ఇటుల నుడివెను:—

"నాయీదానమును స్వీకరించి నాకు బ్రహ్మజ్ఞాన
మును ప్రసాదింపుడి, ఒక్క వేయిఆవులను తెచ్చితిని, నాకన్యా
రత్నమును కూడ తెచ్చితిని, ఈమెను వివాహమాడి గృహ
స్థులు కండు, ఈ ధనమును స్వీకరింపుడి, తమకు కావలసిన

సకల సామగ్రిని క్రయము చేయుడు, గ్రామమును కూడా తమకు ఇచ్చుచున్నాను.”

ఈసారి రైక్వ ప్రసన్నుడయ్యెను. ఆయన రాజుగారి దానమును స్వీకరించి ఆయనకు బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదించెను. బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంది జానశ్రుతి రాజులలో అగ్రస్థానమును ఆక్రమించుకొని అందరి గౌరవమునకు పాత్రుడయ్యెను.

ఈ కథ యందున్న భావము పూర్వకాలములో విద్యకు విశేష గౌరవము ఉండెను. రాజులు తమకుమార్తెలను దరిద్ర పండితులకు యిచ్చి వివాహము చేయువారు. ఆకాలములో గృహస్థ ధర్మము పరమ పవిత్రమైన ధర్మముగా గ్రహించెడివారు. బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపాదించి ప్రజలు గృహస్థధర్మమును అవలంబించెడివారు. తరువాత వానప్రస్థమును, సన్యాసమును అవలంబించెడివారు.

ప్రాణమునకే జయము

—(०)—

మన దేహములో ఉన్న ఇంద్రియములకు అనగా— ప్రాణము, మనస్సు, వాక్శక్తి, నేత్రములు, చెవులు, వీటికి గొప్పయుద్ధము ఆరంభమాయెను. ప్రతి ఇంద్రియము నేను గొప్పదానను, "నేను గొప్పదానను" అని తలంచుచుండెను. గొప్పవారు ఎవరో నిర్ధారణ కాలేదు. వేరుమార్గము లేక అందరు కలిసి తమతండ్రి అయిన ప్రజాపతి బ్రహ్మవద్దకు పోయిరి. "నాయనా, మాలో ఎవరు గొప్పవారో నీవు నిర్ణయించి చెప్పవలయును" అని నుడివిరి. ప్రజాపతి అందరిని సృష్టించినారు. మానవులను, అసురులను, దేవతలనే కాదు, జలము, వాయువు, పృథివి, వృక్షములనే కాదు, ఈ మనస్సు, ప్రాణము, హస్తములు, పాదములు, నేత్రములు, కర్ణములు, మొదలగు ఇంద్రియముల నన్నిటిని ఆయనయే సృష్టించెను. ప్రజాపతి అందరికిని తండ్రి, ఎవరికెంత శక్తి ఉన్నది, ఎవరికెంత తేజము ఉన్నది ఆయనకు తెలియును. అందువలన ప్రాణము మనస్సు నిర్ణయము కొరకు ఆయన వద్దకు పోయెను.

కాని ప్రజాపతి చాలాచిక్కులో పడిపోయెను. ఆయన అందరికిని తండ్రిగదా. చిన్న ఎవరో, పెద్ద ఎవరో ఆయనకు తెలియును, దీనికి సరియగు జవాబు యిచ్చి ఎవరిని సంతోష

పెట్టును, ఎవరిని కష్టపెట్టును. తండ్రికి అందరును సమానమే. ఆయనకు వెంటనే ఒక ఆలోచన తట్టెను—మీలో ఎవరు వెళ్ళిపోయిన యెడల ఈ శరీర పరిస్థితులు నికృష్టముగా ఉండునో అదియే శ్రేష్ఠమైనది, అతడే గొప్పవాడు.

వాక్శక్తి పని మాట్లాడుట, ఉపన్యాసము లిచ్చుట, "నేను గొప్పదానను, నేను లేని యెడల మీకు జరుగనేరదు. నేను మాట్లాడని యెడల మీకు ఏగతి పట్టునో చూడు! అందరికంటె గొప్పదానను; అందరికంటె విశేష ప్రయోజన మున్నదానను" అని బెదిరించి వాక్శక్తి శరీరమును వదలి వెడలిపోయెను కాని ప్రపంచములో మూగవారు బ్రతుకు చున్నారుగదా శరీరము మాట్లాడ లేకపోయినదే కాని మిగి లిన పనులన్నియు నెరవేర్చు కొనుచున్నది. అది నేత్రముల తో చూచుచున్నది, చెవులతో వినుచున్నది, మనస్సుతో ఆలోచించుచున్నది, జీవించి ఉన్నది. వాక్శక్తి లేనందువలన ఇబ్బంది ఏమియు గలుగలేదు. వాక్యము ఒక నెల, రెండు నెలలు, ఒక సంవత్సరము తిరిగిరాక యుండెను. పిమ్మట తానే స్వయముగా వచ్చెను. దివ్యముగానున్న శరీరమును చూచి ఆశ్చర్య మొందెను—"నేను యింతకాలము లేను గదా, నీవు ఎలావున్నావు" అని ప్రశ్నించెను. "ఏమి, చక్కగా ఉన్నానుగా. ఇబ్బంది ఏమియు కలుగలేదు," అని శరీరము జవాబిచ్చెను. మాట్లాడలేకపోయితిని, కాని చెవు లతో వినుచున్నాను, కండ్లతో చూచుచున్నాను, మనస్సు తో ఆలోచించితిని, బ్రతికి హాయిగా ఉన్నసంగతి చూచు

చున్నావు గదా అనెను, ఈ మాటలు విని వాక్కు సిగ్గు పడిపోయెను, తలవంచు కొనెను. గర్వము వీడి, ఓడిపోయితి నని తలంచి మరల శరీరములో ప్రవేశించెను.

ఈ సారి నేత్రములు గర్వించెను. వాక్కుతో దానికి యుద్ధము జరిగెను. నేత్రములైన నేను లేనియెడల ప్రపంచము అంతయు అంధకారమయి ఉండును. నేను చూచినగదా కార్యములు అన్నియు నెరవేరుట. వాక్కు వోడి పోయినది. నేనే గొప్పదానినని మీరు ఈసారి అంగీకరించక తప్పదు. అని నేత్రము నుడివెను. తన విషయము ప్రమాణము చేయుటకై నేత్రములు శరీరమును వదలి వెడలిపోయెను. కాని ప్రపంచములో అంధులు లేరా? జీవితము హాయిగా గడచిపోవు చుండెను. ఒక నెల, రెండు నెలలు, ఒక సంవత్సరము గడచి పోయెను. శరీరమునకు ఏగతి పట్టినదో చూడవలెనని నేత్రములకు కోరిక కలిగెను. శరీరమును చూచి నేత్రములు ఆశ్చర్యపడెను. "నేను లేకపోవుటచే నీకు చాలా యిబ్బంది కలిగినది గదా? చాలా కష్టములు అనుభవించి యుందురు" అని నేత్రములు నుడివెను.

"ఏలాటి యిబ్బందిగాని, కష్టములుగాని కలుగలేదు, నేత్రములతో చూడలేదుగాని, చెవులతో విన్నాను, నోటితో మాట్లాడితిని, హాయిగా బ్రతికి ఉన్నాను, మనస్సుతో ఆలోచనములు గావించితిని" అని శరీరము జవాబిచ్చెను. ఈ మాట విని నేత్రములు మరల శరీరములో ప్రవేశించెను. ఈ విధముగా నేత్రములకు గర్వభంగము కలిగెను.

నేత్రములకు సమీపమున నున్నవి చెవులు. అహంకార విషయములో తీసి పోవునవి కావు, కాని ఆడంబరము కొంత తక్కువ. అందరి కండ్ల ఎదుట నేత్రములకు అవమానము కలిగెను. "ఈసారి నా గొప్పతనము చూపించెదనని" చెవి తలంచెను. అది నిశ్శబ్దముగా శరీరమును వీడి వెడలి పోయెను. శరీరము వినలేదు. చెవిటిదై పోయెను కాని దానికి నష్టమేమియు లేదు. చెవులు కూడ ఒక నెల, రెండు నెలలు, ఒక సంవత్సరము వేచియుండి తిరిగివచ్చెను. సుందరమైన శరీరమును గాంచి "ఆ ఏమిటి ? నీవు ఇంకను ఇటులనే ఉన్నావా ? అయితే నేను కూడ ఓడిపోయినట్లేనా ?" అనెను. "చాలా రోజులకు తిరిగి వచ్చితిని, మీరందరు బాగుగానే ఉన్నారే" అని చెప్పెను. "బాగుగానే వున్నాము, చెవులతో వినలేక పోయినాము. చెవుడు సంభవించినది. కాని కండ్లతో చూచితిమి, నోటితో మాట్లాడితిని. మనస్సుతో ఆలోచించితిని హాయిగా బ్రతికి ఉన్నాను" అని శరీరము జవాబిచ్చెను. జవాబు విని చెవులు అవమానము భరించలేక పోయెను. అది మరల శరీరములో ప్రవేశించెను.

మనస్సు ఆలోచించు చుండును, విచారణలు సల్పు చుండును, చెవులు, నేత్రములు, వాక్కు ఇవన్ని గొప్పవి కానే కావు. గొప్పవి కాజాలవు. నేను, ప్రాణము మాత్రమే నిలిచి యున్నాము, ప్రాణమునకు ఏమి పని ఉన్నది ? అది గొప్పది కాదలంచుట వృథా. మనస్సు శరీరమును వదలి

వెడలి పోయెను. అది శిశు జీవితము వంటిది. అది బ్రతికి యుండుటయేగాక సుఖముకూడ యుండును.

మనో వృత్తులు అస్ఫుటమైనవి. శక్తి అసంపూర్ణమైనది. కాని దినములు హాయిగా గడచుచుండెను. మనస్సు ఒక సంవత్సరము బయట గడపి తిరిగి వచ్చెను. ఓహో నేను లేకపోయినా శరీరము హాయిగా ఉన్నదే, ఏమిటి దీని మజా! విచారము లేదు, దిగులు లేదు, శరీరము దివ్యముగా ఉన్నది? అయితే ఎవరుగొప్ప? అని తలంచెను, ఏది గొప్పదియో ఇంతవరకు ఎవరును నిర్ణయించ లేదు. "ఏమోయ్, నేను తిరిగి వచ్చితిని, మీరందరు హాయిగా బ్రతికియేఉన్నారే? మీరందరును మహా సుఖంగానే రోజులు గడపుచున్నారా?" "ఓ. మహా మజాగా రోజులు గడపుచున్నాము. దిగులు, విచారము ఏమియు లేదు. శిశువులవలె ఉన్నాము. సుఖ సంతోషములకు లోటులేదు. కండ్లతో చూచితిమి, చెవులతో వింటిమి, నోటితో మాట్లాడితిమి, హాయిగా బ్రతికి ఉన్నామని చూచుచునే ఉన్నావు గదా" అనెను. జవాబు విని మనస్సుకూడ సిగ్గుపడి శరీరములో ప్రవేశించెను. కాని ఎవరు గొప్పవారో ఇంతవరకును నిర్ణయము కాలేదు.

ప్రాణము ఇంతవరకు నిశ్శబ్దముగా ఉండి చూచుచుండెను. ఎవరేమి చేయుదురా అని ధైర్యము వహించి ఉండెను. తాను అన్నిటి కంటె గొప్పదని తనకు తెలియును. అది లేని యెడల శరీరము బ్రతుకజాలదు. ప్రాణము బలము

కలిగి ఉన్నపుడే కండ్లు, చెవులు, వాక్కు, మనస్సు తమ తమ కార్యములను నెరవేర్చుకొన గలవు. ప్రాణము సమస్త శరీరము నందు వ్యాపించి నిశ్శబ్దముగా తన కార్యములను గావించుకొనుచుండును, చేతులను, పాదములను, కండ్లను, చెవులను, వాక్కును, మనస్సును, సమస్తమును పట్టుకొని యుండును, సమస్తమును పోషించు చుండును. వేలు, లక్షల నరములలో సూక్ష్మ నరములకు సహా ప్రాణశక్తిని సమకూర్చుచుండును. ప్రాణము గుండెలలో రక్తమును చలింప చేయును, ప్రాణము నిశ్వాస ప్రశ్వాసముల ద్వారా జీవన శక్తిని నిలిపి యుంచును, ప్రాణమే అన్నిటికిని ప్రాణము, అన్నిటికంటె గొప్పది.

అందరి అహంకారము తగ్గిన పిమ్మట తాను శరీరము నుండి వెడలి పోవుటకు ప్రయత్నించు చుండెను. కండ్లు, చెవులు, వాక్కు, మనస్సు అన్నిటియొక్క ఆసనము కదుల జొచ్చెను. అన్నిటికి ప్రమాదము సంభవించనుండెను. బలశాలియగు గుర్రము కొరడా దెబ్బ వలన తన బంధనముల నన్నిటిని త్రెంచుకొని పారిపోవ ప్రయత్నించినటుల మనస్సు ఇంద్రియములు అను పగ్గములను త్రెంచుకొని ప్రాణము శరీరమునుండి వెడలిపోవ సంసిద్ధ మాయెను. మనస్సు, వాక్కు, కండ్లు, చెవులు ప్రమాదము సంభవించ నున్నదని భావించి పరుగిడిపోయి ప్రాణముయొక్క పాదములపై బడి "పోవలదు, శరీరమును వదలి పోవలదు. నీవే గొప్ప దానవు, మా అందరికంటె నీవే గొప్పదానవు, నీకే జయము" అని

ప్రార్థించు కొనెను. నీవు మాకు రాజువు, నీజీవితము వల్లనే మేముజీవించియున్నాము.నీబలమునుండియే మాకుబలములభించుచున్నది" అని మనస్సు, ఇంద్రియములు సమస్వరముతో వేడుకొనెను. నీ జయమువల్లనే అందరికినిజయము కలుగుచున్నది. తేనెటీగల రాణి లేచినయెడల తేనే టీగలన్నియు లేచిపోవును, రాణి కూరుచునిఉండినయెడల అన్నియు కూరుచుని ఉండును, అటులనే మేముకూడ నీతోకూడ శరీరము నుండి లేచిపోదుము, శరీరములోనికి తిరిగి వచ్చుచుందుము. అవిఅన్నియు ప్రాణమును పొగడి, కీర్తించి, అభయము కోరెను. "ప్రాణమా నీవే అగ్నివి, నీవే తేజము, నీవే ప్రజాపతివి, నీవే సృష్టి శక్తివి నీయందే ఈ విశ్వబ్రహ్మాండము ప్రతిష్ఠింప బడి యున్నది. తల్లి పిల్లలను రక్షించినటుల నీవు మమ్ములను రక్షించుచున్నావు.

పిమ్మట వాక్కు ఇటుల నుడివెను. "వాక్శక్తిచే అందరిని ఓడించి విశేష ధనమును గడింతును. అందువలన ఋషులు నన్ను "వసిష్ఠ" అందురు. నేను వసిష్ఠనయినచో నీవు కూడ వసిష్ఠవే, నాశక్తి నాకు నీనుండి లభించినదే."

నేత్రములు ఇటుల నుడివెను. "నేను జాగ్రతగా నడచిన యెడల ప్రజలకు పతనమునుగాని, ఆపదలు గాని ఎన్నడు సంభవించవు. అందువలన ఋషులునన్ను "ప్రతిష్ఠ" అందురు. ఓ ప్రాణమా, నేను ప్రతిష్ఠ నయినచో నీవును ప్రతిష్ఠవే, నాకున్న శక్తి నీనుండి లభించినదే."

చెవులు ఇటుల నుడివెను. "నా సహాయముతో ప్రజలు వేదములు విని విద్వాంసు లగుచుందురు, విద్య వలన

ధనము గడించుచుందురు. అందువలన ఋషులు నన్ను "సంపదు" అందురు. నేను సంపద అయినచో నీవు కూడ సంపదవే, నాకు నీనుండియే శక్తి లభించినది."

అంత్యమున మనసు ఇటుల నుడివెను. "నేను అందరికిని ఆశ్రయమై ఉండుటచే ఋషులు నన్ను "ఆయతనము" అందురు. నేను ఆయతనము నైన యడల నీవుకూడ ఆయతనమే. నా శక్తి అంతయు నీనుండి లభించినదే."

ప్రాణము అందరి స్తోత్రములు విని సంతోషించెను. తాను అందరి కంటె గొప్పదానవని అందరుగ్రహించినందుకు విశేషముగా తృప్తి జెందెను. మనము మనలను కండ్లు, చెవులు, మనస్సు అని నుడువము, ప్రాణము అనియే అందుము. మనలను చూపించు నపుడుకూడ ప్రాణమునకు ప్రధాన స్థానమైన రొమ్ముపై చేయివేసి "నేను" అని చూపింతుము. ప్రజలకు ప్రాణమే మహత్తరమైనది. ప్రాణమే ఆత్మ. ఈ ప్రాణ శక్తివలన ఇంద్రియములు మనస్సు, బుద్ధి, నడచుచున్నవి. ధ్యాన సమాధుల ద్వారా యథార్థమైన ఆత్మ జ్ఞానము లభించుచున్నది.

జబాలా పుత్రుడు సత్యకాముడు గోశ్రుతి అనువారికి ప్రాణమును గురించిన ఈ కథ వినిపించి ఇటుల నుడివెను. "ఈ కథ వినిన యడల శుష్క కాష్ఠములు సహా చిగుర్చును, నవ నవ రూపము ధరించును. ఋషుల వాక్యములు సత్యవాక్యములు.

ఇంద్రుని తపస్సు

—(౦)—

“ జనన మరణములు లేని, పాపపుణ్యములకు అతీతమైన, క్షుత్పిపాసలు, శోకతాపములు లేని, శాశ్వత ఆత్మను గ్రహింప గలిగిన యెడల కోరికలు అన్నియు, నెరవేరును, సకలసుఖములు లభించును ” అని ప్రజాపతి నుడివెను.

దేవతలు, అసురులు ప్రజాపతిమాట విని ఆనందముతో గంతులు వేసిరి. “ ఓహో, మంచి మార్గము దొరికినదని సంతోషించిరి. ఆత్మనుగురించి తెలుసుకొన వలయును, అట్లు తెలుసుకొన గలిగిన యెడల మనకు అసాధ్యమైనది మరి ఏముండును? ” అసురులు ఇట్లు తలంచెను—

—ఆత్మను గురించి గ్రహింపగలిగిన యెడల మనము అజేయులము, మనతో యుద్ధము చేయువారు మరెవరు ఉండరు, స్వర్గమర్త్యముల నన్నిటిని జయించి మనము మానవ దేవతలపై ప్రభుత్వము చేయుదము. సమస్త ధనధాన్యములను మనము వశపరచుకుని సుఖపడెదము, మనము ఎట్టి కష్టములు భరింపవలసిన పనిలేదు, చిరకాలము ఆనందముతో, రోజులు గడుపగలము ” అని అసురులు తలంచిరి.

దేవతలు ఇట్లు తలంచిరి— “ మంచిది, ఆత్మను గురించి తెలుసుకొన గలిగినయెడల మన ప్రభుత్వమే శాశ్వ

తముగా నిలచియుండును. దుఃఖములు, కష్టములు మనలను బాధింపజాలవు. అసురులు మనపైన ప్రభుత్వము చేయగోరు చున్నారు. మనము ఆత్మను తెలుసుకొనగలిగిన యెడల వారు ఇక తల యెత్తజాలరు, మనము వారిని అణచియుం చెదము."

దేవతలు, అసురులు ఉభయ పక్షముల వారును ప్రజా పతివద్దకు పోయి ఆత్మజ్ఞానమును పొందవలయునని నిర్ణయిం చుకొనిరి. కాని బ్రహ్మ అంత సులభముగా ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదింపరు, ఆయన వద్దకు పోయి కఠోర బ్రహ్మచర్య మును అవలంబించ వలయును, సేవా శుశ్రూషలద్వారా ఆయనను సంతోష పెట్టవలయును, అట్లయిన యెడల ఆయన ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదింతురు.

దేవతలు దేవరాజగు ఇంద్రుని పంపుటకు నిర్ణయించు కొనిరి, అసురులు అసురరాజగు విరోచననే సంపుటకు నిర్ణ యించుకొనిరి.

ఒక శుభదివమున ఇంద్రుడు, విరోచన యజ్ఞకాష్ట ములతో ప్రజాపతి ఆశ్రమమున ప్రవేశించిరి. దేతలు, అసు రులు ఉభయులు ప్రజాపతి సంతానము, ఆకారణముచేత ఇంద్రుడు, విరోచన ఇద్దరును సోదరులు. సోదరులు ఇద్దరు ఆత్మజ్ఞానమును పొందుటకు తండ్రిగారి ఆశ్రమమునకు పోయి శిష్య బృందములో చేరిరి. కాని వారు అచ్చటికి ఏ ఉద్దేశ

ముతో పోయినది ఇంద్రుడు విరోచనకుగాని, విరోచన ఇం ద్రునకుగాని తెలియ చేయలేదు.

ఇంద్రుడు, విరోచన ప్రజాపతి సేవచేయు చుండిరి, యజ్ఞకాష్టములను సమకూర్చుచుండిరి, హోమము, పూజ, ఆరాధనములకు కావలసిన సామగ్రిని సంపాదించు చుండిరి, తాము పవిత్ర బ్రహ్మచర్య వ్రతమును పాలించుచుండిరి.

ఈ విధముగా సంవత్సరములు గతించిపోవు చుండెను, కాని ఏ ఉద్దేశముతో వారు అచ్చటికి వచ్చినది ప్రజాపతి ఒక్కసారి అయినను వారిని ప్రశ్నించలేదు. ఇంద్రుడు, విరోచన ఓపికతో నిలువబడిఉండిరి. బ్రహ్మజ్ఞానమునుబోధిం పమని ప్రజాపతిని తొందర పెట్టలేదు. ఆయన సేవ శ్రద్ధతో భక్తితో చేయుచుండిన యడల ఆయన సంతోషించి బ్రహ్మ జ్ఞానమును ప్రసాదింప వచ్చునని నమ్మి యుండిరి.

ఈ విధముగా ఒక సంవత్సరము రెండు సంవత్సర ములు, పన్నెండు సంవత్సరములు కూడ గడచి పోయెను, ఒక యుగము కూడ గతించిపోయెను. రెండు యుగములు గతించిన పిమ్మట ప్రజాపతి ఇంద్రుని, విరోచనుని ఇటుల ప్రశ్నించెను—"బిడ్డలారా, మీరు రాజ్యమును ఐశ్వర్య ములు, భోగభాగ్యములను విసర్జించి; ఇచ్చటికి వచ్చి దేని కొరకు మీరు ఈ కఠిన వ్రతములను పాలించు చున్నారు? ఏ ఉద్దేశముతో మీరు ఇంత శ్రద్ధాభక్తితో నాసేవ చేయు చున్నారు?"

ఇంద్రుడు, విరోచన ఇటుల నుడివెను—" ఆత్మను తెలిసికొనినయడల ఎట్టిదుఃఖ కష్టములు ఉండవనియు, సకల కోరికలు నెరవేరుననియు తమరు నుడివి యుంటిరి. అందు వలన తమవద్ద ఆత్మజ్ఞానమునుపొందుటకు వచ్చితిమి. తమరు మాకు ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించి కృతార్థులను చేయుడు"

ప్రజాపతి మిక్కిలి సంతోషించెను. తన బిడ్డలు ఆత్మ జ్ఞానమును సంపాదింప కోరుచున్నారు, ఇంతకంటె ఆనంద దాయకమైన విషయము మరేమిగలదు? ఇంద్రునకు, విరోచనునకు ఇటుల ఉపదేశించెను—" నేత్రములలో ఎవరిని చూచుచున్నారో, ఆయనయే ఆత్మ."

ప్రజాపతి మాట విని ఇంద్రుడు, విరోచనుడు మరల ఇటుల నుడివెను—"నీటిలో చూచినయడల ఒకరిని చూచు చున్నాము, మరల అద్దములో చూచినను ఒకరినే చూచు చున్నాము. వీరిలో ఏది ఆత్మ?"

ఇంద్రుడు, విరోచనుడు చేసిన ప్రశ్న విని ప్రజాపతి మిగుల విచారించెను. వారు ముప్పది సంవత్సరములు కఠోర బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించినను వారి బుద్ధి నిర్మలము కాలేదనియు, వారు ఆయన ఉపదేశ సారమును గ్రహింప లేదనియు ఆయన తలంచెను. ఆయన నుడివిన ఉపదేశ సారము. " ఎవని తేజస్సు, లేక జ్యోతి నేత్రముల ద్వారా అనుభవించ నగునో, ఎవని వెలుతురు వలన నేత్రములకు

వెలుగు కలుగుచున్నదో, ఆయనయే ఆత్మ. కాని ఇంద్రుని, విరోచనుని మస్తిష్కములో ఆ భావార్థము ప్రవేశించ లేదు. " నేత్రముల ద్వారా ఏ ప్రతిబింబము అనగా నీడ చూడ నగునో, ప్రజాపతి దానినే ఆత్మ" అని నుడివి నటుల వారు గ్రహించిరి.

ఇంద్రునకు, విరోచనునకు దాని భావమును స్పష్ట ముగా తెలియ జేయుటకు ప్రజాపతి మరల ఇటుల ఉప దేశించెను.

— "ఒక నీటిపాత్రను తీసుకొని రమ్ము. దానిలో చూడుడి. ఏమి చూచుచున్నావు" అని ప్రశ్నించెను.

" మా స్వరూపము — అనగా ముఖము, ముక్కు, కండ్లు, చెవులు, తల, గడ్డము. ఇవి అన్నియు చూచు చున్నాము" అని నుడివెను.

" మంచిది, ఇప్పుడు తల, గడ్డము కత్తిరించుకొని ఈ చెట్ల బెరడును విడనాడి మంచి వస్త్రమును అంగీయును ధరించి రమ్ము అనెను,

ఇంద్రుడు, విరోచనుడు గురు ఆదేశమును పాలించిన పిమ్మట ప్రజాపతి మరల ఇటుల ప్రశ్నించెను. " మరల పాత్రలో చూడుము" అనెను. చూచుచుండగా ఈసారి ఏమి చూచుచున్నావని ప్రశ్నించెను.

" మా స్వరూపమునే చూచుచున్నాము, కాని పరి శుభ్రముగా, నిర్మలముగా నున్న దుస్తులను ధరించిన స్వరూపమును చూచుచున్నాము" అనెను.

" చక్కగా చూడుడి ఏది చూచుచున్నావో అదియే ఆత్మ " అని ప్రజాపతి నుడివెను.

ప్రజాపతి యీసారి విషయమును స్పష్టముగా తెలియ జేసినారు గనుక మనము చక్కగా గ్రహించితిమి. ఈసారి మనము వెళ్ళవచ్చును " అని తలంచిరి.

ఇట్లు తలంచి ప్రజాపతికి సాష్టాంగ ప్రణామములు అర్పించి వెడలి పోయిరి. ఇంద్రుడు తన స్వర్గ రాజ్యమున కును, విరోచనుడు తన రాజ్యమునకును పోయిరి.

కాని ఈసారి కూడ వారు సరిగా గ్రహింప లేక పోయిరి.

నీటిలో కనుపడుచున్న ఈ దేహముయొక్క ఛాయనే వారు ఆత్మయని తలంచిరి, అసురులు భోగములను అనుభ వించువారు సుఖ సంతోషములను అనుభ వించుట, ఐశ్వర్య ములతో తులతూగుట వారి పరమోద్దేశము. అందువలన విరోచనుడు సంతోషించెను. అసురులతో ఇటుల నుడివెను. " సోదరులారా! ప్రజాపతి ఇటుల నుడివెను. ఈ దేహమే ఆత్మ. దేహమునకు సుఖము కలుగునట్టి ప్రయత్నముల నే చేయుచుండ వలయును. దేహము కొంతకాలమునకు నశించి పోవును. ఇప్పుడే సమయము కనిపెట్టి మనముసుఖము అనుభ వింతము "

విరోచనుని ఆదేశాను సారముగా వారు సాంసారిక సుఖములలో మదోన్మత్తులైరి. తము సుఖము కొరకు ప్రజా పీడనము గావింప జొచ్చిరి.

కాని స్వర్గ రాజ్యములో ప్రవేశించు మార్గమునందే

ఇంద్రుని మనస్సులో ఘోర సందేహము ఉదయించెను. ఆయన ఇటుల తలంచిరి "మాకు పొడుగు గడ్డము, తల వెంట్రుకలు ఉన్నపుడు మా ఛాయ ఒక విధముగా కనుపించెను, గడ్డము పొడుగు వెంట్రుకలు కత్తిరించుకుని, చక్కని దుస్తులను ధరించినపుడు మా నీడ అద్దములో మరియొక విధముగా కానుపించుచున్నది ఆత్మకు ఎట్టి మార్పు కలుగదని పెద్దల వలన వింటిని. అటులైన యెడల యీ దేహము ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు ?

ఇంద్రుడు దేవత. అందువలన విరోచనునివలెసంసార భోగములనే జీవితమునకు పరమావధిగా అంగీకరించలేదు, యథార్థ జ్ఞానము కొరకు ఆయన మనస్సు పరితపించెను.

స్వర్గరాజ్యమున ప్రవేశించిన పిమ్మట దేవతలు ప్రశ్నించిరి. "దేవరాజా! ప్రజాపతి వద్ద ఏమి నేర్చుకొంటిరి ? మాకు కూడ నేర్పుడు ?

ఇంద్రుడు సమాధానము చెప్పెను. "సోదరులారా! ఆత్మ అనగా ఏదియో దానిని తెలిసి కొంటినని ప్రథమమున తలంచితిని, కాని నామనస్సులో సందేహము కలిగినది. ఇంకను సరిగా గ్రహింపలేదు. నేను మరల ప్రజాపతి వద్దకు వెళ్ళవలయును."

ఇంద్రుడు మరల యజ్ఞకాష్ఠములు తీసుకుని ప్రజాపతి వద్దకు పోయెను. ప్రజాపతి ఆశ్చర్యపడెను ఏమి ఇంద్రా ! మరల వచ్చితివేమి ? అని ప్రశ్నించెను

ఇంద్రుడు తనకు కలిగిన సందేహమును గురించి తెలియపరచెను. ప్రజాపతి మరల నుడివెను. "సరే,

మంచిది, నేను నేర్పెదను. మరల నీవు ఆశ్రమములో ముప్పది రెండు సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము పాలింప వల యును. నీ మనస్సు నిర్మలము కాలేదు, మనస్సు నిర్మలము కాని యెడల ఏమియు గ్రహింప జాలవు. అందువలన మరల ముప్పది సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్య వ్రతమును అవలం బించి ఉండవలయును. ''

ముప్పదిరెండు సంవత్సరములా! అబ్బో చాలాదిన ములే! కాని ఇంద్రుడు వదలిపెట్టలేదు, ఆయన ఆత్మజ్ఞాన మును సంపాదించుటకు సంకల్పించు కొనెను. ఆయన మరల ఆశ్రమములో బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించి యుండుట కును, గురువుగారి సేవ చేయుటకును. ఆరంభించెను.

ముప్పదిరెండు సంవత్సరములు గతించిన పిమ్మట ప్రజాపతి ఒక రోజున ఇంద్రునకు ఇటుల నుడివెను—“ రెండు సారులు అరువది నాలుగు సంవత్సరములు నీవు బ్రహ్మచర్య మును అవలంబించి ఆశ్రమమునందు ఉంటివి, ఈ సారి నీమ నస్సు నిర్మలమై ఉండవచ్చును, ఈసారి నీవు ఆత్మతత్వమును గ్రహింపవచ్చును. “ దేహము నిద్రించునపుడు స్వప్నములో మేలుకొని ఉండునదియే ఆత్మ. ”

ప్రజాపతి మాట విని ఇంద్రునకు సంతోషము కలి గెను. “ ఈసారి గ్రహించి యుండవచ్చును, శరీరము ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు ? దానికి జననమరణములు ఉన్నవి, పరివర్త నము ఉన్నది. నిద్రవిషయము ఆలోచింప నగును—మనము

నిం ద్రించు సమయములో దేహము శవమువలె పడియుండును. ఆ పరిస్థితులలో స్వప్నమునందు కూడ ఒరు భుజించు చుం దురు, విహరించు చుందురు, కార్యములు ఆచరించుచుందురు, చూచుచుందురు. అదియే ఆత్మ, దేహము కాదు."

ఇట్లు తలంచి ఇంద్రుడు ప్రజాపతికి నమస్కరించి వెడలిపోయెను. కొన్ని దినములు గడచిన పిమ్మట మరల ఆయనకు సందేహము కలిగెను. "ఆత్మకు శోకతాపములు దుఃఖ భయములు లేవని విని యుంటిని, స్వప్నములో ఎన్నియో శోకములను, ఎన్నియో భయములను అనుభవిం చుచున్నాము. కొన్నిసారులు ఏడ్చుచుందుము. అట్లయిన చో స్వప్న పురుషుడు ఆత్మ ఎట్లు కాగలదు.?

సందేహము కలుగుటచే యజ్ఞ కాష్ఠములను చేనిడి కొని ఇంద్రుడు మరల ఆశ్రమములో ప్రవేశించెను. "ఏమి, ఇంద్రా. మరల వచ్చితివేమి? మరల సందేహము కలిగి నదా? అని ప్రజాపతి ప్రశ్నించెను.

ఇంద్రుడు ఇటుల జవాబిచ్చెను. "అవును, నాయనా నా సందేహము ఇంకను తొలగి పోలేదు, నేను ఇంకను సరిగా గ్రహింపలేదు. ఇంద్రుడు మరల తనకు కలిగిన సందే హ విషయము ప్రజాపతి విని, ఇంద్రునకు కలిగిన జ్ఞాన దాహమునకు మెచ్చుకుని "నాయనా ఇంద్రా! నీకు మరల సందేహము కలిగినందుకు సంతోషము. నీకు ఆత్మ జ్ఞాన మును ప్రసాదించెదను, కాని మరల ముప్పదిరెండు సంవత్స రములు బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించి ఉండవలయును" అని నుడివెను.

ఇంద్రుడుగాక మరి ఒకరు అయిన యెడల "చాలు బాబు" అని శలవు తీసుకొని వెడలిసినదే, కాని ఇంద్రుడు పట్టుదల గలవాడు. దీక్షా పరతంత్రుడు, బ్రహ్మజ్ఞానా సక్తుడు. అందువలన ఆయన ఏమాత్రము భయపడక మరల ప్రజాపతి ఆశ్రమమునకు పోయి బ్రహ్మచర్య పాలన చేయుచు, గురువుగారి సేవ గావించుచుండెను.

ముప్పదిరెండు సంవత్సరములు పూర్తి అయినపిమ్మట ఒకరోజున ప్రజాపతి ఇంద్రునకు ఇటుల బోధించెను— "నాయనా! దేహము నిద్రించు చున్నపుడు స్వప్నము చూడనివాడును, నిద్రించుచును ప్రసన్నత నష్టముకానివాడు, ఆత్మ అని గ్రహింపుము."

96 సంవత్సరముల పిమ్మట ఆత్మ విషయము గ్రహించితిననియు, సాధన సార్థకమైనదనియు ఇంద్రుడు తలంచి ప్రజాపతికి ప్రణమిల్లి వెడలిపోయెను.

కాని ఆయన సందేహము ఇంకను నివారణ కాలేదు. "ప్రజాపతి యీసారి ఎవరి విషయము చెప్పెనో, ఆయన స్వప్నసమయములో శవమువలె చైతన్యహీనుడు, ఆయన ఉన్నాడో, లేడో, విశ్వబ్రహ్మాండము ఉన్నదో లేదో, అను జ్ఞానము ఆయనకు ఉండదు. ఆత్మ చైతన్యమయమైనది, అందువలన ఇదికూడ ఆత్మ కాజాలదు." అని తలంచెను.

వెంటనే మరల ప్రజాపతి ఆశ్రమమునకు పోయెను. "ఏమి, ఇంద్రా! 96 సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము అవలంబించినను నీకు ఆత్మజ్ఞానము కలుగలేదు. ఇంకను నీకు సందేహమున్నదా ?

"చిత్తము, ఇంకను సందేహము తొలగి పోలేదు, ఆత్మ ఎట్టిదో గ్రహింపలేక పోయితిని" అని ఇంద్రుడు నుడివెను.

ఇంద్రునికి కలిగిన సందేహ విషయము విని ఆయన ఆత్మజ్ఞాన మార్గమున అధికదూరము అగ్రసరుడాయెనని గ్రహించెను. ఇంకా కొలదికాలము బ్రహ్మచర్యమును అవలంబించిన యెడల మనస్సును ఆవరించియున్న కల్మషము తొలగి పోవుననియు, ఆయనకు ఆత్మజ్ఞానము లభించుననియు తలంచెను. ఆయన ఇంద్రునితో ఇటులనుడివెను—"నాయనా, నీసందేహము సరియైనది. ఆత్మఎట్టిదో నీవు ఇంకను గ్రహింపలేకున్నావు. కాని ఇకను విశేషశ్రమ పడవలసిన పనిలేదు. నాలుగు సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యమును పాలించిన యెడల నీవు సమస్తమును గ్రహింపగలవు."

ప్రజావతి మాటలువిని ఇంద్రుడు శాంతచిత్తుడాయెను, నాలుగు సంవత్సరములే కదా! సామాన్యమైన విషయము. 96 సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యము పాలింపగా ఈ నాలుగు సంవత్సరములు కష్టమా ? అని తలంచెను. నాలుగు సంవ

త్సరములు పూర్తి అయిన వెంటనే ప్రజాపతి ఒకరోజున ఇంద్రునకు ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించెను

"బిడ్డా, ఇంతకాలము శరీరమును, మనస్సును ఆత్మ అని గ్రహించితివి. అందువలన నీవు ఏమియు గ్రహింపజాలక పోయితివి. జనన, మరణములు, బాధలు—ఇవి అన్నియు దేహమునకు చెందినవి. సుఖ, దుఃఖ, భయములు మనస్సునకు చెందినవి. ఆత్మకు వీటితో సంబంధము లేదు. ఆత్మ దేహమునందుండి, దేహము నందుగల అంగప్రత్యంగముల ద్వారాను, మనస్సు, బుద్ధి ద్వారాను సకల కార్యములు నెరవేర్చుకొనుచుండును. ఆత్మకు ఆది లేదు, అంతము లేదు, ఆయన చిరచైతన్యమయుడు, చిర ఆనందమయుడు.

ఇందుడు సాంసారిక సుఖముల విషయమై తెలుసుకొనుటకు వచ్చియుండెను. నూరు సంవత్సరములు సాధన చేసిన పిమ్మట అనంత ఆనందస్వరూపుని తెలిసికొని స్వర్గ రాజ్యమున ప్రవేశించెను.

దేవతలు బ్రహ్మను దర్శించుట

—•(○)•—

పూర్వకాలమున దేవతలకు, అసురులకు గొప్ప యుద్ధము జరిగెను. ఇట్టి యుద్ధములు వారిలో సర్వదా జరుగుచునే యుండును. అసురులు పరమేశ్వరుని మంగళమయ నియామములను అంగీకరింపరైరి. వారు ప్రపంచ సృష్టిని తలక్రిందులు చేసి, దేవతలను స్వర్గమునుండి తరిమివైచి, మానవులపైన, ప్రపంచముపైన ఎన్నియో అత్యాచారములను గావించి, తమ ఇచ్ఛ వచ్చినటుల సమస్తమును భగ్నము చేసి, కొన్ని స్థలములలో నూతన సృష్టిని జేసి తాము భోగ భాగ్యములను అనుభవించుచుండిరి. వారికి యజ్ఞములు లేవు, ధర్మము లేదు, ఏ దేవత లేదు, ఈశ్వరుడు లేడు, తామే తమకు సర్వస్వము. తమ ప్రాణ పూజయే తమకు శ్రేష్ఠమైన పూజ! ఆ కారణముచేతనే వారిని అసురులందురు. వారు దేవతలను గౌరవింపరు. దేవతల దైవమును, పరమేశ్వరుని, ఋషులు బ్రహ్మ నామముతో పూజించిన వానిని, అందరికంటె గొప్పవానిని, అందరికిని కర్త అయిన వానిని, సకల శక్తికి మూల శక్తిని గురించి ఏమియు ఎరుగరు, వారు ప్రపంచమునకు పరమ శత్రువులు.

ఉపనిషత్తులలో వర్ణింపబడిన ఆ మహత్తర బ్రహ్మ విషయము దేవతలకు కూడ తెలియదు. దేవతలు కూడ

తామే గొప్పవారని తలంచెడివారు. కాని దుష్టాత్ములు అసురులు ఎచ్చటనుండి జన్మించిరో ఎవరికిని తెలియకున్నది. వీరితో దేవతలు నిర్వహించ లేకున్నారు. దేవతా, అసురుల యుద్ధములో అప్పుడప్పుడు దేవతలే ఓడిపోవు చుండిరి.

బ్రహ్మను అసురులుగాని, దేవతలుగాని ఎరుగరు. బ్రహ్మ అందరిని ఎరుగుదురు, ఆయన సృష్టికర్త. ఆయన అందరిని పాలించును, అందరిని ధ్వంసము చేయును. ఆయన సర్వమయుడు, సర్వశక్తిమంతుడు, ఆయన పరమదేవత, పరమనియంత. ఆయన ఈ నిఖిలభువనమునందు వ్యాపించి, సమస్తమును అతిక్రమించి విరాజిల్లు చుండును.

ఈ దేవాసురుల యుద్ధములో బ్రహ్మ దేవతలకే జయము కలిగించు చుండును. పరమేశ్వరుని కార్యములు గావించుట చేతనే దేవతలు పరమేశ్వరునకు ప్రియపాత్రులైరి. ఊర్ధ్వమున ద్యులోకము, నిమ్నతలమున భూలోకము, మన ఈ పృథివి, మధ్య అనంత గ్రహనక్షత్రములతో పూర్ణమైన అంతరిక్షము — ఈ సమస్తసృష్టిని రక్షించుట, పాలించుటయే దేవతల కార్యము. అందరికి మంగళను సమకూర్చుటయే దేవతల వ్రతము. కాని అసురులను తరిమివేయుని యడల వారి అత్యాచారముల వలన అగ్ని, వాయువు, సూర్యుడు— మొదలైన వారెవరును తమతమ కార్యములను నెరవేర్చుకొనుటలేదు, ఋషులు వేదములను పఠింపజాలరు, రాజులు రాజ్యపాలన చేయజాలరు, ప్రజలు నిశ్చింతగా జీవి

తములను గడుప జాల రున్నారు. సృష్టికి నియమ విరుద్ధ కార్యములు గావించుటయే అసురుల ధర్మము ! అందువలన దేవరాజు ఇంద్రుడు పిడుగుతో సర్వదా యుద్ధము చేయ వలసి యుండెను. అసురులను అణచివేసి సృష్టిని రక్షించు వాడు ఇంద్రుడు కాక మరెవరు ? శత్రుపురమును ఆక్రమించుట, శత్రువులతో యుద్ధము చేయుట, శత్రువుల నగరమును కొల్లగొట్టుట, నగరమును ధ్వంసము చేయుట, ఈ కార్యములు ఒక వైపున;— మరియొక వైపున, భక్తులగు రాజుల కొరకు, ఋషుల కొరకు నగరములను నిర్మించుట, వంతెనలను కట్టుట, మేఘమును పిడుగుచేత బద్దలు చేసి ప్రపంచములో శీతలవారిని వర్షింప చేయుట, ఇవియే ఇంద్రుని దైనిక కార్యములు. ఇంద్రుడు ప్రసాదించిన వర్షము వలన సస్యములు పండును, గడ్డి మొలచును. తత్ఫలితముగా రాజులు ఋషులు ధన ధాన్యములతో సమృద్ధులగువారు, రసయుక్త తృణము వలన పుష్టివంతమై ధేనువులనుండి పాలు, పాలనుండి ఘృతము పొందెడివారు. ఆశ్రితులను రక్షించుటకును, దేవతల శత్రువులను ధ్వంసము చేయుటకును, ఇంద్రుడు సర్వదా జాగరూకుడై యుండువాడు. రాజులు, ఋషులు ఇంద్రుని సహాయముతో ధన ధాన్యములు, పాలు, నెయ్యి, సంపాదించి సుఖముగా కాలము గడుపుచు ఇంద్రుని సంతృప్తి కొరకు యాగములు చేయుచుండువారు. ఇంద్రుడు దేవతలతో సహా యజ్ఞములో పాల్గొని, ఋషులు తయారుచేసిన సోమరసమును మహదానందముతో పానము చేయువారు. దేవతలతో సమానమైన

వారు మరియొకరు లేరనియు. అంత గొప్పవారు ఎవరు కాజాలరనియు తలంచువారు. దేవతలు అసురులు, యజ్ఞ ఫలము వలన ఇంద్రునకు, దేవతలకు బలము వృద్ధి చెందెడిది, వారుఇంకనుఅసురులనుధ్వంసముచేయువారు,విశేషఉత్సాహ ముతో తమ కార్యములను నెరవేర్చుచుండెడివారు. యజ్ఞ శీలురగు ఋషులు, రాజులు దేవతల సహాయముతో విశేష ముగా ధన ధాన్యములను, ధేనువులను పొందెడివారు. దేవ తల అనుగ్రహము వలన వారికి కరువు ఉండెడిదికాదు. ఎట్టి వ్యాధులును సంభవించెడివి కావు. అనావృష్టి అతివృష్టి ఉండెడిది కాదు, అకాల వార్ధక్యము, మృత్యువు సంభవిం చెడివి కావు. వారు పుత్రి, పౌత్రులతో, విచిత్ర సౌందర్య ముతో ఆనందముతో శత సంవత్సరములు జీవన యాత్రను గడపెడి వారు. దేవతలు, మానవులు యాగముల ద్వారా ఇటుల ఏకమై స్వర్గ, మర్త్యములను సువర్ణ సూత్రిముతో బంధించి పరమానందమును అనుభవించు వారు.

ఈ విశాల సృష్టిలో బ్రిహ్మ తనను ఇంకను ప్రికా శితములో చేయలేదు. ఋషులు యజ్ఞము చేయుచుండిరి. దేవతలకు సంతోషము కలుగ చేయుచుండిరి, కీర్తనములను పాడుచుండిరి, ఉత్సవములను గావించుచుండిరి. దేవతలు మానవులకు ప్రపంచమునకు హితకార్యములు గావించుచుం డిరి. అసురులతో యుద్ధము చేయుచుండిరి. కాని మహాత్ము లైన పరమేశ్వరుని గురించి ఎవరును ఎరుగరైరి. ఋషులు దేవతలు ఎరుగరు, అసురులు అసలే ఎరుగరు, సృష్టిలోని

గూఢమైన అర్థము ప్రకటితమయ్యు కానటులే ఉండెను. ఋషులు తపస్సులో నిమగ్నులై యుండిరి. ఇట్టి సమయములో మహాత్తరుడైన బ్రహ్మకు ఒక కోరిక కలిగెను.

— " దేవతలు, మానవులు సత్యసాధన గావించి పరిపూర్ణులు అగుదురుగాక " అని దీవించెను.

ఈ దినము నుండియే ఋషుల హృదయములలో ఉపనిషత్తుల తత్వము ప్రకాశిత మయ్యెను. ఋషి కంఠములలో ఉపనిషత్తుల మంత్రములు సంగీతమువలె ధ్వనించుచుండెను. దేవతలు బ్రహ్మశక్తిని గ్రహించి తాము మహిమాన్వితులై, శక్తివంతులైరి, అసురులు బ్రహ్మను గ్రహింపజాలక నీచులై పోయిరి.

దేవతలకు అసురులకు మరల యుద్ధము ఆరంభమాయెను. దేవతలు హఠాత్తుగా బ్రహ్మశక్తివలన శక్తిశాలురై అసురులను సంపూర్ణముగా ఓడించిరి. దేవతలు మహాత్తరమైన జయమును పొందిరి. మాశక్తి మహాత్తరమైనదని గర్వించిరి. జయ గౌరవముచేత గర్వితులై దేవతలు ఉత్సవము చేయ సమకట్టిరి. బ్రహ్మబలము వలననే వారికి బలము కలిగినదనియు, బ్రహ్మశక్తివలననే వారికి శక్తి చేకూరినదనియు వారు గ్రహింపలేక పోయిరి. అందువలన వారు బ్రహ్మను స్మరించుకొనలేదు. సూర్యుని వెలుతురు వల్లనే చంద్రునికి వెలుగు కలిగినది, చంద్రునకు స్వంత

వెలుగు లేదు. బ్రహ్మ అంతరమునందుండి సమస్తమును చూచెను, సమస్తమును గ్రహించెను.

" దేవతలు నాకు ప్రియులు, వారు నాసృష్టిని శాసించుచున్నారు, పాలించుచున్నారు. నేను వారికి జ్ఞాన సత్యముల జ్యోతిని ప్రసాదింతును. వారు అసురులవలె మిథ్యాభిమానముచే అంధులు కారు. ఉత్సవ క్షేత్రమునకు దేవతలు ఒకొ్కకరే వచ్చి సమావేశ మగుచుండిరి. అగ్ని వచ్చెను, వాయువు వచ్చెను, వరుణ వచ్చెను, అశ్వినీ కుమారులు ఇద్దరు వచ్చిరి, ఉషా, అదితి వచ్చిరి ఆఖరున దేవరాజు ఇంద్రుడు వచ్చెను. ఉత్సవం ఆరంభము కానుండెను. ఇట్టి సమయములో అద్భుతమైన జ్యోతి, తేజము కానుపించెను. దేవతలు యిట్టిరూపమును ఎన్నడును చూడలేదు. భాషతో వర్ణింప జాలము, అది వాస్తవముగా అనిర్వచనీయమైనది! విస్మయ మొందిరి. ఈ త్రిభువనములో వారికి తెలియనిది లేదని వారు తలంచిరి నేడు తెలియని దాని వార్త వచ్చినటుల గ్రహించిరి, ఈ తెలియనిదానిని తెలుసుకొనవలయునని గ్రహించిరి. దేవతలు వెనుకముందులు ఆలోచించి ఈ అపూర్వ పురుషునివార్త తెలుసుకొనుటకు సంకల్పించిరి. అగ్నితో ఇటుల నుడివిరి.

— " నీవు మాకు అగ్రణివి, నీవు మాకు ముఖము వంటి దానవు, నీకు సమస్తమును తెలియును. మానవులకు నీవే ఈ అపూర్వ పురుషుని గురించి తెలుసుకొని రమ్ము. "

అగ్ని తనకుగల పరాక్రమమును గురించి ఎరుగును. అందు వలన దేవతల ప్రతినిధిగా అతిగర్వముతో బయలుదేరి పోయెను.

అగ్ని ఆ పురుషుని సమీపమునకుమాత్రమే పోయెను. అగ్ని ఆ పురుషుని ప్రశ్నించుటకు ముందే, ఆ పురుషుడే అగ్నిని ఇటుల ప్రశ్నించెను. " నీవు ఎవరవు ? " అగ్ని సగర్వముతో ఇటుల జవాబు చెప్పెను. " నేను అగ్నిని, నేను జాతవేదను, (అనగా జన్మించిన ప్రతి వస్తువును ఎరిగిన దానిని) " అగ్ని జాతవేదనని పరిచయము తెలియ జేసెను. కాని ఆ ఆశ్చర్యకరమైన పురుషుని పరిచయమును అడుగజాలక పోయెను. ఆ పురుషుడు అగ్ని పరిచయమును పొందెను. మరల ఇటుల ప్రశ్నించెను.

— " సరే, నీ పేరు తెలుసుకొంటిని, నీ పనినిగురించి నీ శక్తిని గురించి తెలియ జేయుము. " అగ్ని ఈ సారికూడ సగర్వముగా జవాబు యిచ్చెను. " నేను ఈ ప్రపంచములో ఉన్న పదార్థముల నన్నిటిని కాల్చి వేయగలను " "అలానా అట్లయినచో ఈ గడ్డిపోచను కాల్చివేయుము " అని ఆ పురుషుడు అగ్ని ఎదుట గడ్డిపోచను పడవైచెను.

అగ్ని అనేక అరణ్యములను కాల్చివేసినది. నేడు సామాన్యమైన గడ్డిపోచను కాల్పజాలనా ? దానికి నవ్వు వచ్చెను, భయముకూడా కలిగెను. ఏమో, దానిలో ఏమి

ఉన్నదోయని శంకించెను. అది తన యావచ్ఛక్తిని ప్రయోగించి జ్వలించెను. కాని ప్రయత్నము విఫలమాయెను. నేడు ఒక అజ్ఞాత పురుషుని సమక్షమున అగ్నియొక్క అహంకార మాతయు చూర్ణ విచూర్ణమై పోయెను. సంవత్సరముల కొలది మహత్తర యజ్ఞములను నెరవేర్చెను, దేవాసురుల సంగ్రామములో అసుర వంశమునే నాశనము చేసి జయకిరీటము ధరించి యుండెను, నేడు ఈ అజ్ఞాత పురుషుని వద్ద సమస్తము పటాపంచలై పోయెనా! దుఃఖముచేత, అవమానముచేత శిరమును వంచుకుని తిరిగి పోయెను. ఆ పురుషుని పరిచయమును ప్రశ్నించలేదు. అగ్ని తిరిగి వచ్చి దేవతలతో ఇటుల నుడివెను— "నేను దగ్ధము చేయజాలక పోతిని, నేను అగ్నిని, కాని ఆ పురుషుని పరిచయము తెలుసుకొనజాలక పోతిని."

దేవతలు అగ్ని గావించిన ప్రయత్నములు వ్యర్థమైనవని తెలుసుకొని విశేషముగా విచారించిరి, ఈ సారి వాయువును పంపిరి. వాయువు కూడ తక్కువైనది కాదు. అగ్నివలె వాయువు ఆ పురుషుని సమక్షమున నిలువబడినపుడు, ఆయన ముందుగానే "నీవు ఎవరవు?" అని ప్రశ్నించెను, "నేను వాయువును, మాతరిశ్వను, అంతరిక్షమున విహరించుచుందును" అని వాయువు కూడ గర్వముతో జవాబు చెప్పెను. ఆ పురుషుడే మరల ప్రశ్నించెను.

— "నీ పేరు తెలిసినది, కాని నీశక్తి సామర్థ్యములు ఎట్టివి?" వాయువుకూడ అగ్నివలెనె అహంకారముతో

జవాబు చెప్పెను— "నేను ఈ ప్రపంచములో ఉన్న ఏవస్తువునైనను ఎగురగొట్టగలను. ఆ పురుషుడు వెంటనే ఒక గడ్డి పోచను పడవైచి దీనిని ఎగురగొట్టుమని ఆదేశించెను." కాని ఎంత ప్రయత్నించినను లాభములేకపోయెను. వాయువు ప్రళయ ఝంఝామారుతము దాల్చికూడ ఒక్క తృణమును కదల్పలేక పోయెను. అగ్నివలెనే సిగ్గువడి పోయి, తిరిగి వచ్చి, దేవతలకు తన వ్యర్థ ప్రయత్నమును గురించి తెలియ జేసెను. "నేను ఈ పురుషుని గురించి గ్రహింపజాలక పోయితిని" అని జవాబు నొసగెను.

దేవతలకు కూడ భయము కలిగెను, ఆ శక్తిమంతుడగు ఆశ్చర్య పురుషుడు తన మహిమచే మహిమాన్వితుడై దేవతల సమక్షమున పరమ రమణీయ రూపములో ప్రకాశించుచున్నాడు. దేవతలు సమస్తమునుచూచుచున్నారు, సమస్తమును గ్రహించుచున్నారు, కాని నేడు దేవతల బుద్ధి నిస్తేజమై యున్నది. ఈ రహస్యమును ఛేదించుటకు అసమర్థులై యున్నారు.

రణజయముచేత గర్వితయై దేవతల బుద్ధి తనమహిమలో మహిమాన్విత మగుచున్న ఈ సమయములో, వారికి సమానులు లేరని తలంచుచున్న యీ సమయములో, అభిమాన శిఖరమునకుపోయి నిర్లక్ష్య దృష్టితో విశ్వములోని నిగూఢ రహస్యమును గ్రహించుచున్న యీ సమయములో, ఎంత కూరముగా పతనము సంభవించినది! ఏమి! ఈ

ఆశ్చర్యము ! అభిమానమంతయు, గౌరవ గర్వమంతయు నిమిషములో చూర్ణవిచూర్ణమై పోయెనా ? ఇంక ఎవరిని పంపినను లాభము లేదని తలంచి దేవతలు దేవరాజు ఇంద్రునితో ఇటుల నుడివిరి— "ఇంద్రా, నీవుమాకు రాజువు, నీ శక్తిసామర్థ్యములకు సాటిలేదు నీవు వెళ్ళి, ఈ పురుషుడు ఎవరో తెలుసుకొనివచ్చి, మాకు తెలియజేయుము.

ఇంద్రుడు నెమ్మదిగా ఆ పురుషుని సమీపమునకు మాత్రమే పోయెను. ఇంద్రుడు ఆయనను చూడజాలక పోయెను ! దేవతల విస్మయము వేయిరెట్లు పెరుగునట్లు ఆశ్చర్య పురుషుడు, ఆశ్చర్య భావముతో అదృశ్యుడై పోయెను. ఇంద్రుడు అచటనే నిలువబడి ఉండెను. ఈ యన యేనా దేవరాజు సోమరసపానముచేసి ఆనందముతో నృత్యము చేయుచు "నేను అమరుడ" నని తలంచువాడు ఈయనయేనా ? అసురులను జయించి తనకుతానే మెచ్చుకొనుచు "ఈ దేవశక్తి అద్భుతమైనదని దీనికి, సాధ్యము కానిది లేదని" తలంచువారు ఈయనయెనా ? "ప్రపంచములో రాజును, దేవతను, దేవతల రాజును నేనే"అని తలంచినది యీయనయేనా?" "పిడుగు నాకు అస్త్రము అసురులునా గుర్తి, అగ్ని, వాయువులు నారెండు హస్తములు, నా ఆలయనామము అమరావతి, నారథము పేరు పుష్పకము, అది ఆకాశమును భేదించుకొని గాలికంటె వేగముగా ప్రయాణము చేయును, నావాహనము ఐరావతము, అశ్వరాజు ఉచ్చైశ్రవా. ఋషులు యజ్ఞము చేసి శ్రేష్ఠభాగమును నాకే అర్పింతురు. నన్ను సంతోష

పెట్టుటకు సురనరులు, ఋషులు రాజులు అందరును ప్రియ త్నించుచుందురు. నాకంటె గొప్పవారెవరు" అని తలంచి నది యీయనయేనా ! ఇంద్రుని అభిమానము బ్రద్దలై పోయెను. ఆయన శక్తి అంతేయు వ్యర్థమై పోయెను. "ఆశ్చ ర్యపురుషుని తాను చూడజాలక పోతినని" తలంచెను. ఇం ద్రుని రాజదర్పము, దేవదర్పము — అంతయు అదృశ్యమై పోయెను. కాని ఇంద్రుడు అగ్నివాయువులవలె వెంటనే తిరిగి పోలేదు. జిజ్ఞాసుభావముతో నిలువబడి ఉండెను.

నేడు దేవతలకు శుభదినము. ఆకాశమంతయు అద్భు తమగు జ్యోతిర్మయ రూపము దాల్చెను. ఆశ్చర్యముతో ఇంద్రుని శిరస్సు వంగిపోయెను. ఇంద్రుని నయనములలో విద్యుల్లతలు వెలుగుచుండెను. ఇంద్రుడు నిరీక్షించిచూచెను. ఆకాశమున ఆశ్చర్యమగు రమణీమణి మూర్తిని దర్శించెను. రమణి శోభాయమానయై ఉండెను, సువర్ణ ఆభరణములు ప్రకాశించుచుండెను, ఆమె దేహజ్యోతివలన దిక్కులన్నియు ప్రకాశించుచుండెను. కల్యాణకారిణియగు జననిరూపము దాల్చి ఉండెను, అపరమ రమణీయ మూర్తిని దర్శించి నంతనే వరాభయములను ప్రసాదించి ఇంద్రునకు ఆనందమును కలి గించెను, ఇంద్రుని మనస్సునందు ఆవరించియున్న అంధ కారము క్రమముగా తొలగిపోయెను. ఉమాను దర్శించి తృప్తిజెందెను, శాంతచిత్తుడయ్యెను. ఈమె మంగళదాయిని, ప్రేమరూపిణి, కరుణామయి, దివ్యజ్యోతి, ఐశ్వర్యమూర్తి ! ఇంద్రుడు నేడు శిష్యుడాయెను. ఆయన గర్వము అంతయు

అణగిపోయెను. బుద్ధిద్వారా ఆయనను గ్రహింపలేకపోయెను. శక్తి సామర్థ్యములచేత ఆయనను సంపాదింప లేకపోయెను.

ఇంద్రుని ప్రశ్నకు ఉమా స్నిగ్ధమాధురకంఠముతో ఇటుల నుడివెను—"బ్రహ్మ". ఉమా చెప్పినది—"ఆయన బ్రహ్మ, ఆ బ్రహ్మ విజయమువల్లనే మీరుతొలగిపోవు చుండెను. ఈమె, ఉమా, ఈమె మాత! ఈమె వేదమాత సాక్షాత్తు బ్రహ్మవిద్య, బ్రహ్మయొక్క నిర్మల ప్రసాదము. బ్రహ్మయొక్క అపారకరుణ యీమేయే! ఈమె ఎవరికి కారుణ్యమును ప్రసాదించినను ఆయనకు బ్రహ్మవిద్య సులభముగా లభించును. పరమదేవత ప్రకాశించుటకు ముందు ఆమె దివ్యరూపము సూచనగా ఆవిర్భవించును, సకలసంశయములను తొలగించును.

ఇంద్రుడు ఉమాను చూచి అభయము పొందెను. భక్తిపూర్ణ చిత్తముతో ప్రశ్నించెను—"అమ్మా, ఈ ఆశ్చర్యపురుషుడు ఎవరు ?" ఇంద్రుడు మహామాన్వితు లగుచుండురు, ఉమా మరేమియు నుడువలేదు. ఇంద్రుని హృదయములో విద్యుల్లతలవలె ఆవిర్భవించి సకల సంశయములను తొలగించి ఇంద్రుని సమక్షమునుండి నిమిషములో అదృశ్యమై పోయెను. ఇంద్రుడు నూతన జన్మను, నవజీవితమును పొందెను.

దూరముగా దేవతలు ఇంద్రుని కొరకు అపేక్షించుచుండిరి. కాని ఇప్పుడు ఆ ఇంద్రుడు లేడు. ఉమాస్పర్శవలన

ఇంద్రుని నయనములలో నూతనజ్యోతి వెలుగుచుండెను. ఆమహాత్రక పురుషుని నామము బ్రహ్మ అని శుభముహూర్తమున గ్రహించెను. బ్రహ్మయే అందరికంటెమహాత్తరుడు బ్రహ్మ సమస్త ప్రపంచములోని సకల రూపములు, ఈ విశ్వభువనమే ఆయన, ఆయన ఆత్మ, ఆయన పరమాత్మ. ఆయన శక్తి. ఆయన శక్తివలననే అందరును శక్తిశాలు రగుచున్నారు. ఆయన జ్ఞానము వలననే అందరును జ్ఞానులగుచున్నారు. ఆయన ప్రకాశము వల్లనే అన్నియు ప్రకాశించుచున్నవి. ఆయన ఇచ్ఛ వల్లనే ఈ విశ్వము సృష్టింప బడుచున్నది ఆయన కార్యములకు నియంత, బుద్ధికి ప్రేరేపకుడు, అంతరమునకు అంతర్యామి. ఈ బ్రహ్మశక్తి వల్లనే శక్తిశాలురై విజయమును పొందితి మని ఇంద్రుడు గ్రహించెను.

ఇంద్రుడు ప్రథమమున బ్రహ్మవిషయము గ్రహించుటచే ఆయనయే దేవతలలో శ్రేష్ఠుడాయెను. ఈసారి అందరును ఏకమై బ్రహ్మయొక్క విజయోత్సవమును జయప్రదముగా నెరవేర్చిరి.